

ЖУРНАЛ ВИЗНАНО ПЕРЕМОЖЦЕМ КОНКУРСУ "СВІТОЧ ПРИДНІПРОВ'Я"

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ЩОМІСЯЧНИК

ВИХОДИТЬ З ЛИПНЯ 1991 Р.

БОРИСГЕН

2020 рік

№ 06(347)

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ, ПУБЛІЦИСТИЧНИЙ
ТА НАУКОВО-ПОПУЛЯРНИЙ ЩОМІСЯЧНИК

Не стало рунтата Боголюба Свириденко з США. Він любив людей, любив Україну, любив життя і не мав "зерна неправди за собою". За ним сумуватиме великий загал по обидва боки океану.
Вічна пам'ять!

“У всіх народів мова – це засіб спілкування, у нас це – фактор відчуження. Не інтелектуальне надбання століть, не код порозуміння, не першоелемент літератури, а з важкої руки Імперії ще й досі для багатьох – це ознака націоналізму, сепаратизму, причина конфліктів і моральних травм. Людина розмовляє рідною мовою, а на неї озираються...”

“Нації вмирають не від інфаркту, спочатку в них відбирають мову”

Ліна Костенко

«Бористен (Борисфен)» – незалежний і недержавний український науково-популярний щомісячник, який висвітлює наукові, культурні, соціальні, історичні події. Видавцем і засновником часопису є Дніпровська міська громадська організація «Товариство шанувальників журналу „Бористен“», голова правління письменник і видавець Фідель Сухоніс. Видавець: Дніпровська міська громадська організація «Товариство шанувальників журналу „Бористен“», Дніпровський Національний Університет імені О.Гончара

Серія КВ, реєстр. номер 16084-4556 ПР. Рік видання двадцять перший. Постановою президії ВАК України від 9 квітня 2008 року за № 1-05/4 журнал внесено до переліку наукових фахових видань України, у яких можуть публікуватись основні результати дисертаційних робіт з історії, філології, політичних наук, мистецтва та культурології.

Редакція не завжди поділяє думку авторів і не несе відповідальність за недостовірність опублікованих даних. Редакція не несе відповідальність перед авторами і/або третіми особами і організаціями за можливу шкоду, нанесену публікацією статті. Редакція має право скоротити матеріал без згоди автора. Редакція сплачує гонорари тільки за матеріали, які замовлені авторами.

Адреса журналу «Бористен»: Адреса редакції а/с № 791, 49008 м. Дніпро, Україна
Телефон: (050) 340 - 28 - 27
e-mail: fidelesukhonis@gmail.com

Представництва редакції:

У Києві: Олег Чорногуз, тел: (067)2555026

У США: Bahriany Foundation, Inc. 19669 Villa Rosa Loop, Fort Myers, FL 33967 , USA

З релігійних справ у США та Канаді: Mr. V. Babanskyj, 74 Oakridge, Watchung, N.J. 07069, USA;

У Румунії : Ritco Virgil STR. 1 Decembrie7. Bloc 19 Sc B. Ap. 8 8885 Macin Jud. Tulcea Romania;

У Бразилії: Wira Selanski, Rua General Glicer- io, 400 apt.701, 22245-120 Rio de Janeiro, RJ Brazil, Telefax (00-55-21) 2556-5517

У Ізраїлі: Svitlana Glaz, Arie Rubin, 18\I, Lod, Israel

У Польщі: Juri Hawryluk, skr. poczt. 55, 17 – 100 Bielsk Podlaski, Polska

У США: Raisa Chejlyk.
4000 S. Biscayne Dr. #213
North Port, FL. 34287.

Електронні версії журналу ***borysten.com.ua***

Долучайтесь до нас у соцмережі

facebook.com/borysteninfo

Верстка\дизайн
журнал ***CatArt***

реєстрацію
№ 818604 від
2.03.2000

Видавець ФОП
Озеров Г.В.
м.Харків, вул.
Університетська, 3\9
Свідоцтво про державну

Папір офсетний.
Друк цифровий
Щомісячник,
наклад:
1500 примірників

ЗМІСТ

Колонка редактора

Липень 1994 року. Другий тур досрочових президентських виборів в Україні. Мені випадає голосувати в генеральному консульстві України у Нью-Йорку. Генеральний консул Віктор Крижанівський перед тим як я мав виконати свій громадянський обов'язок люб'язно згодився дати інтерв'ю. "Прозахідний" Л. Кравчук тоді програє Л. Кучмі, головним мото президентської кампанії якого було: "Україна - Росія: построим больше мостовъ". Мені здається що пан Крижанівський, попри зваженість у висловах, вже тоді передбачав що важкою ношою впаде на плечі молодої держави - московський електоральний тягар. Саме з тих виборів почався сумнозвісний розподіл "Захід" і "Схід". Фактично він триває й по сьогодні. Звичайно я проголосував за Л. Кравчука. Який знову ж таки, що згодом стане традицією для "прозахідних", а значить і проукраїнських кандидатів, виграв в закордонних виборчих округах. Багатенько часу для людського життя пройшло з тієї пори. А позитивних змін в політичному житті України не дуже густо..."

*Фідель Сухоніс,
редактор журналу "Бористен"*

- Стор.1** Колонка редактора
- Стор.2 - 5** УКРАЇНСЬКА БРАЗИЛІЯ
- Стор.6-7** Християнська сторінка
- Стор.8-10** Пов'язані Україною
- Стор.11** Історія і сьогодення
- Стор.12-13** ЗБЕРІГАЙМО ЧИСТОТУ РІДНОЇ МОВИ
- Стор.14-15** Панно-витинанка «Світ Олеся Гончара» прикрашатиме головний корпус
- Стор.16** Для воїна
- Стор.17** Добре справи «Бористену»
- Стор.18** "З листів в редакцію"
- Стор.19-31** До 80-річчя формування українського представництва у США
- Стор.32 - 34** ДО 100-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВІЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ
- Стор.35** Нова книга істориків ДНУ
- Стор.36** Вишиванка - це завжди модно!

Долучайтесь до нас у соцмережі
facebook.com/borysteninfo

Ще більше цікавої та актуальної інформації на нашему сайті borysten.com.ua

«Нашого цвіту по всьому світу»

УКРАЇНСЬКА БРАЗИЛІЯ

Ім'я Богдана Ярополка Боднарука який мешкає на Флориді добре відомо і за океаном і серед материкових українців. Разом з дружиною Вірою Боднарук цей чоловік роками жертовно працює на українській громадські ниві. Важко навіть перерахувати усі ті добри справи, до яких було причетне це шляхетне подружжя. Найбільше панство Боднарук приділяє уваги освітній роботі. Зокрема, їх стараннями вже не одне десятиріччя на землі Вашингтону плідно працює Товариство Української Мови.

Цікава та насичена біографія добродія Богдана Боднарука. Зокрема, свої юнацькі роки він провів у Бразилії. І сповна обізнаний не лише з латинською культурою і життям нашої громади в цій країні, а й був безпосереднім учасником діяльності нашої спільноти у цьому краї.

Завдяки Інтернету шеф-редактор журналу «Бористен» Фідель Сухоніс і пан Богдан Боднарук поспілкувалися на тему «української Бразилії». Нижче подаємо головні фрагменти їх е-листування.

Редакція.

Фідель Сухоніс: Ваша доля дуже цікава як доля багатьох з тих кого прийнято називати «третью хвилею» еміграції. Нині Ви мешкаєте у США. Однак, юність провели в Бразилії. Це країна в якій і по-сьогодні живе близько 500 тисяч українців. Однак, про яку в материковій Україні знають набагато менше, аніж, наприклад, про США та Канаду, де так само чимало наших людей. Отож, як Ви опинилися в Бразилії? Що було найбільш пам'ятним з молодих років у тому краї?

Богдан Боднарук: Я родом із Стрийщини. В час Другої Світової Війни батьки опинилися в Гамбург, Німеччина, забрані німцями на примусові роботи. По закінченні Війни, родина опинилася в переселенчому ДП таборі в англійській зоні. Там проживали від 1945 до 1948 років. В цім таборі я закінчив дві кляси народної школи, де мій Батько Ярополк Боднарук був директором, а Мама вчила. В 1948 р. родина переїхала до Бразилії. Всіх емігрантів в той час звозили на острів Ilha das Flores коло Rio de Janeiro. Там ми перебули 100 днів. Під час нашого побуту на острові померло 60 дітей через епідемію, тропічний клімат. Так сталося, що моя Мама Леонтія ще в Долині

(Україна) ходила до гімназії з Миколою Іванів. Микола Іванів опісля пішов до монастиря оо. Василіян і став монахом. Опісля переїхав до Прудентополя, де став ігуменом Василіянського монастиря. При Василіянському монастирі була Мала Семінарія і о. Іванів запросив Батька переїхати до Прудентополя – викладати в Малій Семінарії. В той час мій Батько Іван викладав латину та українську мову. Мама Леонтія почала викладати латину та українську мову в гімназії Сестер Служебниць....

Фідель Сухоніс: Мені поталанило бути двічі в Бразилії. Відлітаючи з України по можливості розписав кожен день нашого побуту в цій країні. Електронна пошта надавала можливість не лише скласти графік відвідин, замовити квитки на міжнародні та внутрішні авіарейси, забронювати готелі, а й віртуально навіть пройти тими вулицями і відвідати міста, де планували побувати. А що могли знати про свою подорож перші емігранти? Напевно, що дуже і дуже мало. Бували випадки, коли відпливаючи з Європи до Америки, вони прибували на місце призначення, а там їх вже ніхто не чекав. Часи тоді були не певні, влада у молодій португалській

колонії мінялася дуже швидко, а корабель перетинав Атлантику не один місяць. Скільки наших людей загинуло обживаючись на новому місті, напевно, достеменно не знає ніхто. Епідемії, тропічний клімат, ворожість місцевого населення – все це вкрай утруднювало влаштування в новому місті. Що допомогло вистояти, не заломитися, не впасти у відчай? Очевидно, що працьовитість, наполегливість та рішучість українців. Адже рушали у далеку путь найбільш відважні та не ледачі. І ще допомагала українцям правдива побожність. Оселившись в буквальному сенсі посеред дикого лісу, фактично сам на сам з несприятливими обставинами піонери – емігранти найперше споруджували церкву. Не дивно що з першими поселенцями прийшли до Бразилії і українські священики. Хотілося б дізнатися Ваши спогади і коментарі саме на цю тему...

Богдан Боднарук: Народню школу і початкову гімназію я скінчив в Малій Семінарії оо. Василіян у Прудентополі. Крім Малої Семінарії оо. Василіян (де викладали українською мовою), у Прудентополі була ще гімназія Сестер Служебниць (викладали португальською та українськими мовами), і заклад Катехиток ім. св. Ольги (українською мовою). Катехитки гуртували в себе дівчат із незаможних родин, які походили із колоній-селищ, давали їм освіту, яка пізніше давала їм можливість отримати працю. Прудентополь в цей час був назагал «українським містечком» – майже всі мешканці в той час говорили по українськи. Сестри Служебниці також

мали шпиталь. На великі свята, маси селян приїжджали до Прудентополя, щоб величаво відсвяткувати у Матірній Церкві. Під час Різдвяних Свят ми ходили колядувати із Звіздою та віншувати на Новий Рік. Під час року я виступав – декламував на різних патріотичних святах. Пам'ятаю, коли російські бандити вбили генерала Тараса Чупринку (Романа Шухевича), ми всі були в жалобі. На шкільних прогульках ми співали упівські пісні – воїни УПА в той час були в нас найбільшими героями! Крім викладання в Малій Семінарії, Батько також був редактором газети «Праця» (яка тепер перестала виходити). Після закінчення гімназії в 1954 році, родина переїхала до Курітиби, столиці штату Парана. Тут я перейшов наступні три кляси “Curso Scientifico”, що рівняється вищим клясам середньої школи. Я покінчив середню школу в “Colegio Estadual do Paraná”. В 1958 році здав вступні іспити на Паранському Університеті і почав перший рік студій на факультеті хемічної інженерії. В Курітибі в той час жила досить велика громада українців і виходила українська газета «Хлібороб». Після переїзду до Курітиби, Батько мусів працювати не професійно і це його дуже пригноблювало. Фінансово нашій родині жилося досить «скромненько». І коли дальші родичі із США сконстатувалися з моїми батьками – запросили їх переїхати до США. Батько не хотів – бо казав, що вже старий їхати до Америки! Мій старший брат був закінчив хемічну інженерію і рішив заручитися із бразилійкою. Мій батько був дуже строгим,

Аматорська театральна вистава "Пан Писар" (м. Курітіба , 1957 рік)

вимагаючи щоб в нашій хаті панувалиши українська мова! І коли Батько довідався, що мій брат заручився не з українкою— він нарешті рішив їхати до США, так що я був примушений перервати студії. І так ми опинилися в США в 1960 році.

Фідель Сухоніс: Попри те що лише 7 відсотків українців Бразилії народилися в Україні, а більшість це четверта, а то й п'ята генерація, перебуваючи в цій країні я фактично фізично відчув, який то неоцінимий скарб для кожного народу рідна мова! Бо пересічно українці цієї країни зберегли рідне слово. І подвійно гірко через те, що пересічно так зневажливо і злочинно ставляться до нашої мови тут в Україні. А тому після зустрічі з українцями Бразилії певен я в тому, що вина у цьому лежить не на владі й навіть не на політичних українофобах (зрештою, ту ж таки владу ми обираємо) В першу чергу винні в тому самі пересічні українці. Був у Бразилії в 50-х роках минулого століття період майже сталінської диктатури. Дикунство сягнуло такої межі, що в країні було заборонено побутування усіх інших мов, окрім португальської. Говориш по іншому – у в'язницю. Доходило до страшного у ті часи на вулиці наші люди часто мовчали. Хтось просто не знов португальської, а хтось, принаймні, у такий спосіб протидіяв наразі. Однак, від своєї мови українці Бразилії все одно не відцуралися. Честь їм та хвала за це! Ваші думки, коментарі і можливо спогади з приводу цих фактів. Що Вам найбільше болить і навпаки радує з того що я зазначив?

Богдан Боднарук: Щодо українського життя в Бразилії. Під час нашого побуту в штаті Парана, українська громада була досить активною. Українська мова затрималась по селях-колоніях! Але коли більшість переїздила до великих міст—вони майже всі бразилійцілися! В Прудентополі центром українства була Семінарія оо. Василіян, Гімназія Сестер Служебниць та Катехитки ім. св. Ольги. В Курітибі за нашого перебування були активними два Товариства: Товариство Прихильників Української Культури (ТПУК) та «Об'єднання Хлібороб».

Також в Курітибі були активними Українська Греко-Католицька Церква та Українська Православна Церква. Після приїзду еміграції після Другої Світової Війни— досить активними були українські громади в Сан Павло і Ріо Гранде до Сул. Але коли ці люди відійшли— українське громадське життя завмерло.

Фідель Сухоніс: Пригадую таку картину в тридцятимільйонному Сан-Пауло. На одному з перехрестів помічаю пару закоханих. Він білий, навіть не засмаглив (як –то йому вдається в завжди сонячній Бразилії), а вона має шкіру кольору славної тутешньої кави. Напевно, що дівчина ближче до афробразилійки, аніж до мулатки. Молоді люди не зважаючи на спеку (вочевидь, що звичні) пестяться немов голуб'ята. Етнічна відмінність з усього видно, аж ніяк не заважає їх почуттям, напевно, що вони її просто не помічають. Сюжет поширений, звичний та природний для Бразилії. І як здається мені далеко так не розповсюджений в інших країнах. За особистими спостереженнями зміг переконатися, що в цій державі расове тертя, коли й має якісь прояві, то не значні і не поширені. Про це мені говорили не раз і бразильські українці, і співробітники нашого дипломатичного корпусу. Дякувати Богу і людям так вже склалося в цій країні, що міжрасові стосунки тут виглядають чи не найбільш органічними у світі. Це визнав навіть колишній американський лідер Барак Обама. Але ж саме американці майже на кожному кроці декларують найбільше досягнення тамтешньої демократії – рівність усіх перед усіма. Та, напевно, не все так добре у цій справі й в США. Я не можу викласти якісь статистичні данні, факти й таке інше. Хоча вони, безперечно, могли б засвідчити певну проблематику в цій сфері американського суспільства, попри навіть те, що колишній президент цієї країни власне мулат. Отож, закохані молодята серед яких білий хлопець і чорна дівчина звична річ для Бразилії. Я коли б не тридцять раз відвідував США, подорожував цією країною від

сходу на захід. Звичайно, що не можу претендувати на якісь конечні оціночні категорії щодо соціуму в цій країні. Але мені жодного разу (може так траплялося) не довелося бачити там пару, котра складалася б з білого мужчини та чорної жінки. Непоодинокі випадки, коли разом біла жінка та чорний чоловік. Однак, не протилежно. Чому так? Можливо, що відповідь знають психологи, сексологи та інші фахівці. Мої знайомі і не знайомі молодята аж ніяк не зважали на негативну американську статистку. Вочевидь, що у їх рідній Бразилії все виглядає інакше. Я дозволив собі ще трохи поспостерігати за закоханими. Картина була така знайома і водночас незвична для українського ока. Вона залюблено дивилася в очі коханого, час від часу цілуочи його в найближче до чого дотягувалися її повні, виразні губи. Коли це траплялися вуста хлопця, то дівчина просто поглинала маленькі, порівняно з її губами, європеїдні смушки його рота. Та це, напевно, так було до вподоби юнакові! Навіть з відстані було помітно як він заплющував очі від насолоди й завмирав від такого всеосяжного поцілунку коханої! Їх обличчя різко контрастували

поміж собою і цим лише підкреслювали жагу пристрасті. Бразильська юнка була вдягнута більше в засмагу, аніж в одяг. А тому коли його білі, дещо тендітні руки, обнімали її чорне і гнучке тіло, то сюжет був гідний пензля найталановитішого маляра. В буденному можна побачити загальне. Ця пара міжрасових закоханих в Сан-Паулу особисто мене переконала в тому, що у Бразилії справді велике майбуття. Бо тамтешній народ не декларовано, а фактично справді єдиний. Це досягнення бразильської нації без сумніву дозволить її посісти лідеруючи позиції у світі в усіх галузях. Адже на загал все вирішують люди. Описане мною може бути цілком припадковим, не системним і поверховим. Ви знали життя Бразилії зсередини. Як би ВИ окреслили цю тему міжрасові та міжнаціональні стосунки поміж людьми? Рівень відкритості та свободи у бразильському суспільстві...

Богдан Боднарук: Щодо расових відносин- там де я виростав не було ніяких расових проблем, чи то в школі , чи на праці. Ніхто не звертав уваги яка у вас шкіра!

Богдан Ярополк Боднарук разом з мамою Леонідією і батьком Іваном відлітає до США. Попереду нові випробування відважних українських емігрантів. Та вони їх успішно подолають. (Бразилія, 1960 рік)

Християнська сторінка

Чи можливо пізнавати Бога?

З нової книги видавництва «Серія «Бібліотека журналу «Бористен» «Христос веде до перемоги» (Християнська книжка захисника Батьківщини). Автор багаторічний провідник рубрики «ХС», почесний доктор теології Леонід Яковчук (США)

Для тих, хто хоче всебічно вичати Біблію, буде цікавою тема бесіди – тварини і птахи в Біблії.

Інершою істотою, що з'являється в Старому Завіті, є змій, який був спокусником Єви і привів праобразків людей до гріхопадіння та вигнання з раю.

Читаем з Книги буття (3:1-5): «Змій був хитріший над усю звірину, яку Господь Бог учинив. І сказав змій до жінки: Чи Бог наказав: Не їжте з усякого дерева раю? І сказала жінка змієві: З плодів дерева раю ми можемо їсти, тільки плодів дерева, що в середині раю, сказав Бог, не їжте їх і не торкайтесь до них, щоб вам не померти. І сказав змій до жінки: ні, не померете, але знає Бог, що в день, в який ви їсти, ваші очі віаші, і ви будете, як боги, знаючи добро і зло».

Далі йде провіщення Боже про прихід Месії, але ми будемо вести мову лише про тварин, згаданих у Біблії. Такою була ослиця пророка Валаама, на якій він їхав до царя Моава Балака, щоб проклясти ізраїльтян.

Читаемо з Книги чисел (22:23-33): «І побачила ослиця Господнього Ангола, що стоїть на дорозі з оголеним мечем у руці, і збочила ослиця з дороги, і пішла полем, а Валаам ударив ослицю, щоб збочила на дорогу. І став Ангол Господній на стежці виноградників, де з одного боку стіна і з іншого боку стіна. Ослиця, побачивши ангела Господнього, притулилася до стіни і притиснула до стіни Валаамову ногу, і він знову став бити її. Ангел Господній знов перейшов, і став у тісному місці, де нема дороги збочити ні праворуч, ні ліворуч. Ослиця, побачивши Ангела Господнього, лягла під Валаамом. І запалився гнів Валаама, і він ударив ослицю кием. І відкрив Господь уста ослиці, і сказала вона до Валаама: Шо я зробила тобі, що ти б'еш мене ось уже третій раз? Валаам сказав ослиці: за те, що ти посварилася з мене; якби в мене в руці був меч, то тепер я забив би тебе. І сказала ослиця до Валаама: Чи не я то твоя ослиця, на якій ти їздив спочатку до цього дня? чи мала я звичку так чинити з тобою? Він сказав: ні. І відкрив Господь очі Валаама, і побачив він Господнього Ангола, стоїть на дорозі з оголеним мечем у руці, і схилився він, і впав на обличчя своє. І сказав йому Ангел Господній: Нащо ти вдарив ослицю свою оце тричі? Я вийшов, щоб перешкодити тобі,

оскільки шлях твій не правий переді Мною, і ослиця, побачивши мене, збочила від Мене ось уже три рази, яких б вона не збочила була перед лицем моїм, то тепер я й забив би тебе, а її залишив би живою».

Треба сказати, що у Біблії згадуються істоти, ідентифікація яких утруднена або неможлива при сучасному рівні розвитку науки. Використовувані перекладачами слова, що позначають цих тварин, іноді збігаються з назвами міфічних істот (дракони, единороги тощо). Наприклад – бегемот. Це ім'я було присвоєно відомому нині під цим ім'ям ссавцю в XIX столітті. Або дракони. У Псалтирі Єгипет образно названий «землею драконів» (43:20). У Старому Завіті, в Книзі Даниїла є розповідь про те, як у Вавилоні він умертвив «дракона» в храмі (Дан. 14:23-28). Найчастіше дракон згадується в книзі Одкровення Івана Богослова. А ще є единорог для опису івидкості дії Бога. Написано: «Бог вивів їх з Єгипту, івидкість единорога у Нього» (4М. 23:22). Це ж слово перекладається і як дикий буйвол.

У Книзі Йова (40:20-41:26, 7:12) є морське чудовисько Левіафан. Але повернемось до звичних істот. Пригадаймо 10 кар єгипетських - нашестя жаб, мошки, диких звірів, сарани. Або вбивство 42 дітей двома ведмедицями. У другій Книзі царів написано: «І пішов він звідти до Бет-Ел. Коли він ішов дорогою, малі діти вийшли з міста і насміхалися над ним і говорили йому: «Ходи, лисий! Ходи, лисий!» Він оглянувся і побачив їх і прокляв їх ім'ям Господнім. І вийшли дві ведмедиці з лісу, і розірвали з них 42 дитини» (2:23-24).

У Біблії згадуються птахи, які служили джерелом їжі (пригадуєте, на них полював Ісаї), хоча деякі види птахів були заборонені до споживання. Також птахів приносили в жертву. Нерідко птахи відіграють символічну роль. Наприклад, горобець. Написано у Євангелії від Луки (12:6-7): «Але навіть волосся вам на голові пораховане все. Не бійтесь: вартніші ви за багатьох горобців! Чи ж не п'ять горобців продають за два гроши? Та проте перед Богом із них ні один не забутий. І на землю із них ні один не впаде без волі Отця вашого».

Ворон чи ворона є у Книзі пророка Софоній (2:14):

«І будуть лежати серед неї стада, усяка польова звірина, і пелікан, і їжак будуть ночувати на мистецьких прикрасах її, сова буде кричати в вікні, на порозі ворона, бо віддерто кедрину його». Це є у Ісаї (34:11): «І посяде його пелікан та їжак, і перебуватимутъ в ньому сова та ворона, і над ним Він розтягне мірильного шнура спуслошення та виска знищення». Але ворон міг бути й символом краси. Псалом 5:11: «Голова його щире золото, його кучері пальмове віття, чорні, як ворон».

Проте найчастіше в Біблії згадані голуби. У Євангелії від Івана (2:14, 16): «І знайшов Він, що продавали у храмі волів, і овець, і голубів, та сиділи міньяльники. І сказав продавцям голубів: Заберіть оце звідси, і не робіть із дому Отця Мого дому торгового!». Також у цьому ж Євангелії: «І свідчив Іван, промовляючи: Бачив я Духа, що сходив, як голуб, із неба, та зоставався на Ньому». Або в Луки (3:22): «І Дух Святий злінув на Нього в тілесному вигляді, як голуб, і голос із неба почувся, що мовив: Ти Син Мій Улюблений, що Я вподобав Тебе!» Про ці події писали також евангелисти Марко і Матвій. А ще Матвій передав слова Ісуса до учнів (10:16): «Оце посилаю Я вас, як овець між вовки. Будьте ж мудрі, як змії, і невинні, як голубки».

Пророки теж часто зверталися до образу голубів. Наум (2:8): «І постановлено: буде оголена, відведеться в полон, а рабині її голоситимуть, мов ті голубки, що воркують на персах своїх». Осія (11:11): «Вони прийдуть в тремтінні, як птах із Єгипту, і як голуб із краю Ашшура, і Я посаджу їх по їхніх домах, говорити Господь». Єзекійль (7:16): «І врятовані з них повтікають, і будуть на горах, немов голуби із долин, всі будуть стогнати, кожен за гріх свій».

У Ісаї часто зустрічаються голуби. «Хто вони, що летять, як та хмара, і немов голуби до своїх голубників?» (60:8), «Усі ми ревемо, як ведмеді, і мов голуби ті постійно воркочемо, чекаємо права й немає, спасіння й від нас віддалилось воно» (59:11), «Пищу я, мов ластівка чи журавель, воркочу, мов той голуб; заниділи очі мої, визираючи до високости... Господи, причавлений я, поручися за мене!» (38:14).

З голубкою порівнюють кохану. Це у Пісні пісень: «Та єдина вона ця голубка моя, моя чиста! У неньки своєї вона одинака, обрана вона у своєї родительки! Як бачили дочки Сіону її, то щасливою звали її, цариці й наложниці то вихваляли її». Або ще – про коханого: «Його очі немов голубки над джерелами водними, у молоці повимивані, що над повним струмком посидали!». Далі: «Яка ти прекрасна, моя ти подруженько, яка ти хороша! Твої оченятка, немов ті голубки, глядять з-за серпанку твого! Твої коси немов стадо кіз, що хвилями сходять з гори Гілеадської!». Також: «Голубко моя у розщілинах скельних, у бескіднім сковку, дай побачити мені твоє личко, дай почути мені голосок твій, бо голос твій мілий, а личко твое уродливе!». Можна навести ще ряд цитат з

цієї книги, але краще прочитати її усім закоханим. Проте голубів та горлиць приносили як жертву. Про це багато разів згадано у п'ятикнижжі Мойсеєвім. Ось приклад: «А коли рука її не спроможеться на ягня, то візьме вона дві горлиці або двоє голубенят, одне на ціlopалення й одне на жертву за гріх, й очистить її священик, і вона стане чиста». Також Ной скористався у ковчезі голубкою. Написано (1 М. 8:8-12): «І послав він від себе голубку, щоб побачити, чи не спала вода з-над землі. Та не знайшла та голубка місця спочинку для стопи своєї ноги, і вернулась до нього до ковчегу, бо стояла вода на поверхні всієї землі. І вистромив руку, і взяв він її, та й до себе в ковчег упustив її. І він зачекав іще других сім день, і знову з ковчегу голубку послав. І голубка вернулась до нього вечірнього часу, і ось у неї в дзюбку лист оливковий зірваний. І довідався Ной, що спала вода з-над землі. І він зачекав іще других сім день, і голубку послав. І вже більше до нього вона не вернулась».

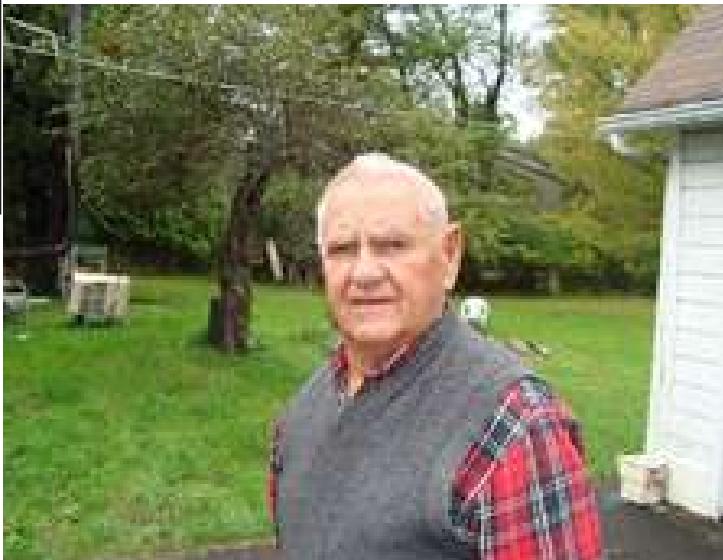
Згадок про птахів у Біблії багато. Це Гриф, Ібіс, Шуліка, Кречет, Ластівка (4 згадки), Лебідь, Орел, Павич, Пелікан, Квак, Сова, Страус, Одуд, Пугач, Чапля, Чайка, Яструб. А тепер звірі - Бик (4 згадки), Буйвол, Ведмідь, Верблюд (6 згадок), Вівця (8 згадок), Вовк, Жаба, Заєць (у біблійних установленнях щодо дозволених для споживання тварин сказано, що не можна їсти "зайця, бо він жує жуйку, та копит не має, нечистий він для вас" З М. 11:6), Кінь, коза, корова, леопард, лисиця, мавпа, риби і собаки, слон у Біблії не згадується слон як тварина, але згадується слонова кістка, тритон, ящірка.

Ми ще не згадали летячу мишу – кажана. Написано в Книзі Левіт (11:19): «Не будете їсти і бусла, чаплі за родом її, і нетопира». Оцей нетопир – це кажан. Біблія не є підручником зоології і живі істоти у ній найчастіше служать символами для кращого пояснення суті справи. Читайте наше Святе Писання і збагачуйтесь його мудростю для керівництва у вашому житті.

«Ми не лукавили з тобою»

Пов'язані Україною

Безумовно Олег Федорович Чорногуз увійде в історію нашої культури найперше як талановитий письменник. Інакше й не можебути коли на книгах цього літератора зростали цілі генерації. Однак, серед багатьох талантів, якими наділений цей здібний чоловік я б ще виокремив талант людяності, магнетизм особисті маestro пера. Певен що більшість з тих, хто , бодай, раз мали нагоду поспілкуватися з Олегом Федоровичем з радістю чекають на таку можливість й наступного разу.

Чому так? Важко, напевно, дати однозначну відповідь. Вроджена інтелігентність, широка обізнаність , можна сказати, енциклопедичність, приязнь та довіра до людей – це про О. Чорногуза. А тому й мило спілкуватися з ним і президенту, і селянину з його рідної Вінниччини. Іщеажніяк неперебільшення. Бо щира комунікабельність Олега Чорногуза знаходить шлях до будь-якого співрозмовника.

Свідченням цьому є так само численні друзі письменника з представників західної української діаспори. Люди ці здебільшого сформовані за абсолютно відмінних від материкових українців умов. І хоч маємо потужну спільну ідеологему поміж цими різними гілками нашого народу, а саме стурбованість долею України, в багатьох інших випадках колишні

комсомольці й пластуни мають доволі помітні відмінності. Особисто майже за 30 років редактування щомісячника «Бористен» зміг переконатися в цьому сотні разів. Одночасно широко завдячуєчи заокеанським побратимам за прихильність до наддніпрянського журналу.

І знову ж таки Олег Чорногуз , як на мене, ніколи не викликав своїми словами і вчинками подивудіаспорян. Недаремно ж один з видатних українців США, відомий меценат і громадський діяч, успішний бізнесмен Олексій Воскобійник довірив йому здійснити літературний запис його книги мемуарів «Повість моїх літ». Імена тих українців з-за кордону з якими приятелював та знається Олег Чорногуз розлогий та багатий на відомі персоналії. Однак в цих рядках хочу поділитися спогадами про людину , котра я певен зайнамала особливе місце в переліку заокеанських кореспондентів Олег Федоровича. Роблю це так само ще й тому, що обидва герої моїх нотатків найперше були пов'язані відданістю та любов'ю до України. Не декларованою , не показною, а в кожному подиху і вчинку цих людей з такими різними долями і життєвими обставинами. Іларіон Хейлик родом з наддніпрянського села Мишурін Ріг. З родини петлюрівських вояків він ще

підлітком опинився за кордоном. Першою країною сталого життя виявилася тропічна Венесуела. Попри абсолютно відмінний не лише клімат, а й побут та звичаї нового краю Іларіон зміг досягти поважних соціальних успіхів. А тому коли вже з дружиною Раїсою і двома дітьми перебирався до США, то на землю Вашингтону прибув не знедолений емігрант, а успішний менеджер морських міжнародних транспортних перевезень. Однак, Іларіон Хейлик для України не загубився серед сотень успішних американців. Навпаки опинившись в США він ще з більшою настійливістю як у Венесуелі почав працювати на українській громадській ниві. Я просто щасливий що мене як редактора журналу «Бористен» доля звела із цим уродженцем козацького села Мишурін Ріг. Своїм довголіттям щомісячник багато в чому завдячує пану Іларіону. І хоч ось вже два роки як відданий отчому краю козак спочиває на українському цвинтарі у містечку Бавнд-Брук штату Нью-Джерзі, багато з того що напрацював І. Хейлик як довголітній репрезентант журналу на Північну Америку допомагає виданню й сьогодні.

Власне «Бористен» і познайомив Олега Чорногузу та Іларіона Хейлика. Бо з приемністю зазначу що обидва вони були не лише постійними авторами журналу, а ще й здобули Відзнаку журналу «Бористен» імені Олеся Гончара. Між іншим, Іларіон Хейлик двічі. Один раз у співавторстві зі своєю дружиною Раїсою Хейлик – Краснюк. А другий раз минулого року, як вже не прикро, посмертно.

В широкому сенсі згадана нагорода й Олегу Чорногузу, й Іларіону Хейлику були присуджені за служіння нашому народу, за добрі справи на ниві розбудови української України.

Попри далеку відстань Іларіон Хейлик

здається завжди був поруч з нами, в Україні. Найбільше він докладав зусиль для викриття чорних справ Кремля. Так серед авторів пропам'ятної книги Видавництва журналу «Бористен» “Не підлягає забуттю”, котра присвячена геноцидному голоду в Україні 1932-1933 років, було і його ім'я. Ось уривок з його оповіді: ...Коли батька гнали в Сибір, нашу матір нас, 4 дітей, вигнали з нашої хати, в чому стояли, на сніг. Троюрідна сестра мами дала нам тимчасовий притулок, а вже на початку 1933 року приїхав потайки наш батько і забрав нас на Донбас. Працював батько на старо-соловому заводі, а мати в радгоспі, де вирощували кормові буряки. Платня була така мізерна, що перед початком весни 1933 року попухли ноги і в батька, і в матері, приходив кінець всій сім'ї. Вирішили йти в приют: старший брат Ілля, сестра Ніла з 1924 року та я. Нас відразу підхопила міліція і відправила на Харків, то ж була столиця України, неподалік Москви, щоб зручніше було керувати Україною. Мешкали ми у вагонах неподалік залізничної станції. Харчування хоч було мізерним, але якось виживали. Одного разу прийшла санітарна комісія і відібрала всіх дітей, котрі мали будь-які ознаки захворювання. У нашої Ніли (їй було вісім років) підпухло від недоїдання під очима і її забрала санітарна комісія. Це був останній момент, коли ми бачили свою сестричку останній раз. Скільки розшуків не робили, результату ніякого... Десь на початку цього століття я зустрів п. Василя Киву. Він також вижив у приюті в Харкові 1933 року. Коли я розповів йому про мою сестру Нілу, то він відразу сказав, що він точно знає, що тих дітей, кого відділила санітарна комісія, розстріляли.”

Інтернет- листування київського письменника і українського емігранта з США нерідко ставало надбанням сторінок журналу «Бористен» .

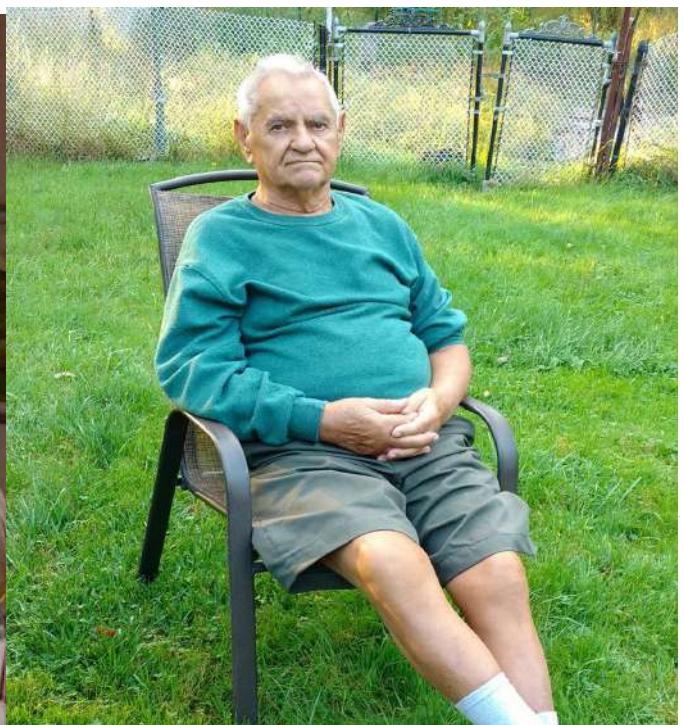
Настільки щедрим було воно на влучні спостереження, глибокі думки та щирі почуття. Згодом Олег Чорногуз стане хрещеним батьком книги мемуарів Іларіона Хейлика та Раїси Хейлик - Краснюк «Трикутник». Видання не лише цікавого за змістом, але й багатого на істини мудрі та невмирущі. А ще обох українців поєднувало незнищенне для українців по усіх світах почуття гумору. Того жарту який справді виходить з народних джерел. І якого не могла замулюти в них ані нищівна русифікація, ані чужа сторона. Улюблений анекdot Іларіона Хейлика в його ж перекладі веселив навіть ангlosаксонців. Не раз особисто був тому свідком. Оповідав його він з особливим артистизмом, немов театральний виконавець. Зрозуміло, що українською жарт звучав успішніше. Однак, навіть в англійському перекладі викликав в слухачів ураган сміху. Зустрілися якось два куми. Ось один й іншого запитує:

- *Петре, ти свого часу міг зараз випити цеберко горілки. А як зараз?*
- *Зараз не можу..*
- *А що печінка захворіла?*
- *Ні..*
- *Може серце барахлить?*
- *Ні...*
- *З нирками непорядок?*
- *Ні..*

- *Так в чому причина?!*
 - *Пика в цеберко не влезить....*
 Останній свій приїзд до США я відвідав на українському архітектурно – меморіальному комплексі в Бавнд-Брук могилу Іларіона Хейлика. Священники відслужили панаходу в присутності рідних та приятелів спочилого нашого патріота. Отець ПЦУ в США Олексій Гольчук сказав проникливе і хвилююче слово про покійного. А мені в тій хвилі, не стримуючи вологу в очах, подумалося про Олега Чорногуза. Хто-хто а саме він життєлюб і щедрий на влучне слово чоловік може колись таки викладе на папері історію своєї дружби з Іларіоном Хейликом. Історію нехай не таку багату на події і не таку тривалу, однак, багату на добрі справи, гарні наміри та повчальну для тих, хто живе Україною. Бо як засвідчило нехай інтернет-спілкування цих двох непересічних особистостей Олега Чорногуза та Іларіона Хейлика, напевно, не існує у світі таких перепон, які б завадили тим, хто любить і шанує свій народ знайти порозуміння, знайти спільне докладання зусиль заради кращої долі своєї Вітчизни....

*Фідель Сухоніс,
шеф-редактор Всеукраїнського
щомісячника «Бористен»
м. Дніпро*

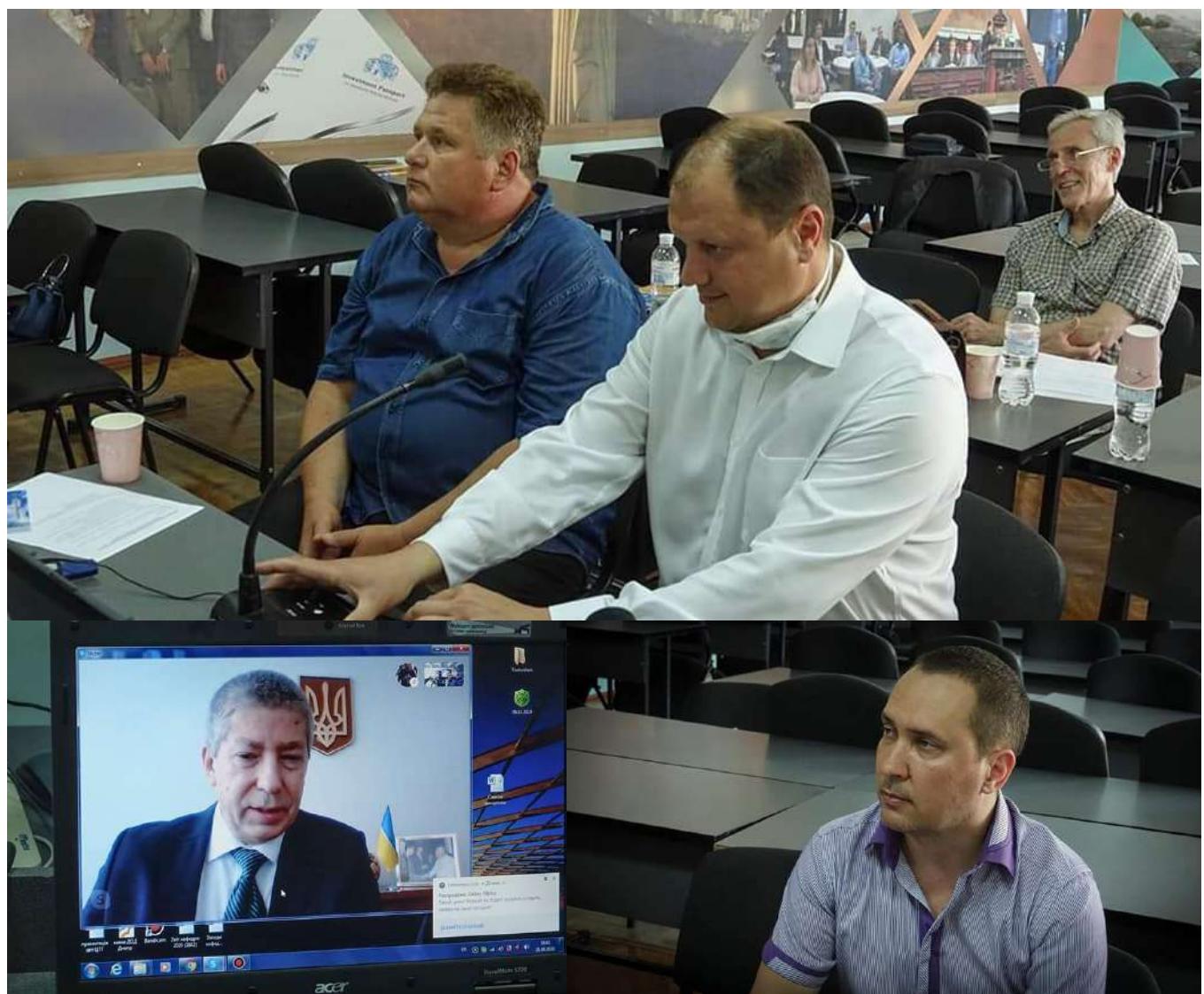

Історія і сьогодення

Боротьба за Україну не лише на Донбасі й в Криму. Нещодавно у бразильській пресі, зрозуміло з чого голосу, було подано дискремінаційні матеріали стосовно нашої символіки. Зокрема, червоно-чорний прапор та тризуб було оголошено нацистськими. До честі посла України в Бразилії пана Ростислава Троненка він рішуче став на захист національних святинь.

Сьогодні ж в Українсько-Бразильському Центрі Університету митної справи та фінансів було проведено відеоконференцію на підтримку нашого амбасадора. Участь в імпрезі взяв почесний консул Бразилії в місті Дніпро Олег Василенко, історики, журналісти, представники громадськості. А журнал "Бористен", між іншим який стояв біля витоків відкриття почесного консульства країни карнавалів та футболу в нашему місті, виступив інформаційним спонсором патріотичного заходу.

Всі промовці були єдині - на додому північним агресорам палюжити наші символи не дамо ні кому. Особливо зворушливо було почути думку ветерана АТО, науковця Дмитра Снітько. Хто-хто а він добре знає про значення національної символіки для повноцінного розвитку будь-якого народу...

ЗБЕРІГАЙМО ЧИСТОТУ РІДНОЇ МОВИ

Апостроф чи апострофа?

Ці два слова – пароніми. Вони мають дуже близьку морфологічну будову, є однакові (або майже однакові) за фонетичним складом, але розрізняються за значенням.

“Апостроф” (англ. “apostrophe”) – це надрядковий знак, що в українській мові позначає роздільність вимови (“м’ясо”, “В’ячеслав”), а в англійській вживається як показник присвійного відмінка (“the boy’s car”) чи пропуску літер (літери) – she’ll, n’t та інше.

“Апострофа” (англ. “apostrophe”, “apostrophus”) – це стилістична фігура: безпосереднє урочисте звернення до відсутньої особи, персоніфікованих явищ природи, предметів, абстрактних понять, наприклад:

Народе мій, до тебе я ще верну,
як в смерті обернуся до життя
своїм стражденим і не злим
обличчям.

Василь Стус

Апель, заклик чи звернення?

В українській пресі діаспори часто натрапляємо на слово “апель” там, де доречні були б питомо українські слова “заклик”, “звернення”, “клич”, що часто вживаються як контекстуальні синоніми.

З погляду української мови “апель” -- не слово, а просто-таки стовідсотково зайвий ентанжизм, покруч, до того аж ніяк не милозвучний. Щоправда, в нашій мові вживаються юридичні терміни від цього самого латинського кореня “апелювати” та “апеляційний”.

“Союзовіці” чи “союзовці”?

Форма “союзовці” давно ввійшла в побутове мовлення українців у США. Годиться однак усвідомити, що ця форма суперечить нормам української мови.

Чому саме? -- Бо чергування о - і, е -- і є одним з найпоширеніших специфічних чергувань у системі голосних сучасної української мови, причому голосні о, е звичайно виступають у відкритому складі, а і -- у закритому.

Рубрика Миколи Дупляка

Отже, правильні такі форми: “союзовець”, “союзівка”, “союзівці”, “союзові (ідеї)”.

Про неправильну вимову звука /ч/

Не можна прощати поганої вимови дикторам українського телебачення, радіо, акторам українських театрів, журналістам, учителям, викладачам, тобто людям, мовлення яких повинно служити еталоном, зразком для інших. Це передовсім проросійська вимова цілої низки звуків і звукосполучень.

Чимало мовців вимовляє по-російськи м’яко шиплячий приголосний /ч/. Це є грубим порушенням українських норм. Часто можна почути таку вимову: *шчіо, чього, чьому, ч'оловік, ч'оботи, чяй, почуф, чесьть і* под.

Пам’ятаймо, що шиплячі в нашій мові можуть бути пом’якшені тільки в двох випадках: перед голосним /і/ (жінка, шість, чітко) та в разі подовження їх (*піддашия, клоччя, збіжжя*). В усіх інших ситуаціях шиплячі треба вимовляти твердо.

Про неправильну вимову звука /в/

Дуже пошиrena орфоепічна помилка --

це оглушення губно-губного звука, що на письмі позначається літерою в. Пам'ятаймо, що це сонорний звук (тобто дуже звучний), і в кінці слів та складів його оглушувати категорично не можна.

Отже, вимовляють: *зафтра, готіфка, вофк, шофк, читачіф, робітникіф, студентіф, говориф, читаф, казаф* і под. У цих словах треба виразно вимовляти літеру /в/ не стулуючи губ: *заутра, готіука, воук, шоук, читачіу, робітникіу, студентіу, говориу, читау, писау, казау*.

Ще галицький вчений Богдан Леонтович підкresлював, що в польській та російській мовах кінцевий в оглушується (*крофъ, пол. kref*), але оскільки звук ф “не єсть славянській”, українці його в свою мову не пропустили і вимовляють його як у: *кроу, стау, зноу*.

Хибна вимова африкат

У мовленні окремих людей часто зникає правильний елемент при вимові африкат (злитих звуків) /дж/, /ձ/ внаслідок чого виходить: приїжжати (або приїжджати)

замість приїжджати, звонити замість дзвонити, хожу замість ходжу, вожу (когось за руку) замість воджу і под. Пояснюється це також впливом російської мови, у якій немає цих злитих звуків.

Не можна розподінювати й звукосполучення /чин/, як це робиться в російській мові,

і вимовляти замість смачного -- смашного. Вимова /шн/ зафікована лише в небагатьох українських словах (соняшник, рушник, мірошник та ще деяких), однак на інші подібні випадки це явище поширювати не слід.

Дипломант, дипломат чи дипломник?

Ці слова розрізняються за значенням. “Дипломант” -- особа відзначена дипломом за важливі заслуги в певній галузі. “Дипломат” -- службова особа, що має урядові повноваження для зносин з іноземними державами.

“Дипломник” -- студентвищої школи або учень середнього спеціального закладу, який працює над дипломним проектом, дипломною роботою.

Наша рідна українська мова – це основа нашої безмежно багатої культури. Це наш дух, наша душа, наша пісня...

O. Гончар.

“Мистецтво і сьогодення”

Панно-витинанка «Світ Олеся Гончара» прикрашатиме головний корпус

Нещодавно пройшли захисти дипломних робіт студентів кафедри образотворчого мистецтва і дизайну факультету української та іноземної філології та мистецтвознавства зі спеціальності «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація». Серед них яскраво виділяється монументальна робота в техніці витинанки «Світ Олеся Гончара». Монументальне панно-триптих спроектоване і виконане в матеріалі для фойє дев'ятого поверху головного корпусу ДНУ. Тема роботи була обрана невипадково, адже саме на цьому поверсі знаходиться іменна аудиторія нашого видатного земляка, письменника з великою літературною спадщиною та ім'ям світового масштабу, з яким пов'язаний розвиток духовності та культури нашої країни.

Дипломну роботу спроектували і виконали в матеріалі студентки групи УО-16 Наталя Соколова та Поліна Петруша під керівництвом доцента кафедри образотворчого мистецтва і

дизайну, кандидата мистецтвознавства Олени Половної-Васильєвої.

Монументальне панно складається з трьох частин: центральної розміром 215x265 см, лівої та правої розміром 215x125 см кожна. Виконуючи роботу, дівчата спробували торкнутися світогляду великого письменника та за допомогою художніх образів і символів втілили в життя графічні асоціативні сюжети.

«Щодо виконання роботи в матеріалі, то як керівник дипломного проекту, можу сказати, що мені пощастило з такими талановитими і дуже відповідальними студентками.

Вони працювали злагоджено, прислухалися до зауважень, відстоювали власну точку зору в розробці ескізів. Це дуже важливо, оскільки вони виявили себе як сформовані митці. Прикро, що через карантин дівчата не мали можливості поза майстернею виконувати роботу в матеріалі, хоча масштабні речі потребують певного приміщення.

Але завдяки батькам, які доклали всіх зусиль, щоб організувати робоче місце, панно виконано вчасно. Декоративне панно – не просто гарна робота, а продуманий твір, насычений образами і символами», – розповіла Олена Анатоліївна.

Образ собору в центральній частині роботи є символом духовності та вічних людських цінностей, що були основою творчості Олеся Гончара. Собор символізує зв'язок між поколіннями та своєчасність, адже проблеми, яких письменник торкнувся в романі «Собор», – збереження історичних та культурних здобутків, духовної спадщини та народних святынь, – не втратили актуальності й нині. Прообразом собору став відомий Свято-Троїцький храм у Новомосковську. Собор на панно розташований у центрі сонячного кола з променями, яке, з одного боку, втілює світло знань і моральної чистоти, підкреслює значення духовності в житті як минулих, так і наступних поколінь, а з іншого боку, своєю формою, що нагадує квітку соняшника, гармонійно продовжує ідею соняшникових ланів та квітучих степів, що були місцями натхнення митця та які він так полюбляв.

Символом яскравого таланту О. Гончара є розкрита книга, з якої сходить сонце, на променях якого написана головна цитата – посил «Собори душ своїх бережіть», що символізує творчість митця в цілому. Собор зображений на декоративному ажурному тлі, що за будовою схоже на розташування насіння соняшника в середині квітки, яке за сюжетним задумом має нагадувати про гармонійну будову та досконалість природи.

Головна ідея бокових частин – це дерева життя, прадавній та сакральний символ, невід'ємна частина світогляду та національної культури українського народу. За допомогою образів дерев життя розкрито значення родинних цінностей у житті самого письменника. Саме традиційність, притаманна образу дерева життя, має акцентувати увагу на важливості цінування та поваги до культурної спадщини, збереженні національної історичної пам'яті, що

відігравало неабияку роль у житті О. Гончара.

Дерево життя має ще один аспект – символічне зображення сімейного простору, що передає велике значення родини в житті письменника. Сестра Олеся Гончара Олександра Терентіївна Сова згадувала: «Вечорами вся наша родина збиралася за столом біля груші. Гомоніли, співали пісень, згадували дитячі та юнацькі роки. Спогади були теплі й зворушливі». Отже, саме груша стала одним з прообразів дерева для правої частини панно як символ родинного затишку та найкращих теплих спогадів письменника. Зображення дерева життя в лівій частині панно має більш узагальнений характер та символізує родинне дерево Гончарів.

*Олена Половна-Васильєва, канд. мист.,
доцент кафедри образотворчого
мистецтва і дизайну*

Для воїна

Одинадцятирічна Юлія Бощенко із села Крижанівка, що на Одещині, написала вірш до українського Война:

*"Привіт, солдате! Ти мене не знаєш,
Я – просто дівчина,
живу собі, як всі.*

*В моєму місті тихо, не стріляють.
Але війна торкнулася душі!
Чому пишу тобі? Бо серце просить,
Бо я так звикла, і вірші, що на душі,
Я викладаю на листі! В моїй країні
слізози,*

*Біль і розпач, I так нестримно
пишуться листи.*

*Ти зараз там, на Сході України,
Душею б'єшся на передовій,
Там дуже страшно, постріли
лунаютъ,*

*Та не здаєшся ти, ідеш вперед!
Ідеш у бій і остраху не маєш!
Ти борешся за волю України,
За незалежність та її життя,*

*I за майбутнє кожної людини,
А серед них живу і я!
Ти тільки повернись, благаю, чуєши,
Ти не лети далеко в небеса,
Бо тут, на цій землі, тебе чекають
Батьки, родина – вся сім'я.
I вся країна молиться за тебе,
Щоб швидше повертаєшся ти живий,
I я також щодня молюся небу,
Аби в моїй країні настав мир...
Я сподіваюсь, ці рядки почуюши,
А може прочитаєш у листі,
Я дякую тобі за те, що захищаєш
Мою країну...
Дякую тобі!.."
Слава Україні !!!*

Добри справи «Бористену»

Пандемія коронавірусу ускладнила нашу роботу з читачами і симпатиками журналу, але не змогла її зупинити. Сучасні ІТ технології надали можливість спілкуватися з нашими приятелями на відстані. Окрім того, маємо ще й добрих партнерів для проведення подібної діяльності. А саме бібліотека української діаспори імені сенатора Маккейна, яка плідно працює при центральній дніпровській міській книго збиральні.

Так саме тут відбулося чергове віртуальне засідання клубу прихильників творчості Любов

Василів-Базюк (Канада), яке вже не перший рік діє при редакції щомісячника «Бористен». Цього разу усі бажаючі ознайомилися з другим виданням книги «Не вір!». Ця праця славетної письменниці, котра і в далекому Торонто живе Україною, як і решта творів є безцінним джерелом для майбутніх науковців, що будуть вивчати буреві 20-40 роки ХХ століття і українське церковне та громадське життя нашої Вітчизни. А ще це видання безперечна цінне усім кому не байдужа доля становлення української державності.

Влас. Інформ.

На світлині: Шеф-редактор щомісячника «Бористен» письменник Фідель Сухоніс під час відеопрезентації книги Любов Василів - Базюк « Не вір!».

“З листів в редакцію”

В минулому числі журналу було надруковано згадку про маленьку американку з українським корінням «Ліліан значить квітуча». Йшлося про правнучку славного приятеля часопису бл.п. Іларіона Хейлика. Публікація викликала небайдужий відгук у рідних. Ми цінуємо нашу багатолітню дружбу з родиною нашого доброго друга і свято зберігаємо пам'ять про нього. А тому вважаємо за потрібне розмістити ноти – відгуки на публікацію від вдови Раїси Краснюк-Хейлик та доні Ніли Хейлик.

Редакція.

«..Чому така сумна, похмура стаття про щасливу усміхнену дівчинку? Чому

тінь її прадіда так затьмарює її? Іларіон був надзвичайно щасливий, коли Гезер сказала йому, що вона очікує на дитину . Його щастя було неймовірним. Я думаю що слід додати "веселої пісні" до гарної усмішки Лілії, наповнити статтю більш радісними мотивами...»

P.S. A ім'я не Ліліан, ЛІЛІАНА.

« We are all upset with this comment. For clarification I will explain my view:

Why do you print (what was to be a tentative e-mail communication exchange) without agreement with the author's? In the western world, unless approval is given, all written exchange is just that, an exchange.

Why, then, send a definite, written by you, article, without any hint or explanation that it has already been set in print but making it appear as just an exchange of ideas?.

As I mentioned before, we're all upset".

Замальовки

Олександр Бернєвек з українізованих німців. Виявляється є й такі. Хоч як він сам зізнається з германського у нього залишилося хіба-що прізвище. А в усьому решта

Сашко звичайний український селянин. Щоправда, трудовий шлях він торував в позавідомчій охороні. І це аж ніяк не заважало йому бути шанувальником західної естради. Принаймні нам дуетом заспівати попурі з популярних в часи нашої юності "буржуазної" групи Боні М не було жодних складнощів. Бо ж баритон Олександра легко творив вокальні переходи темношкірих виконавців.....

Бути Україні з красою та олією!

Фідель Сухоніс, шеф-редактор журналу "Бористен"

-- COVID -19 --

Україна, як і багато навіть більш благополучних держав, виявилася не готовою до загроз, що приніс із собою коронавірус.

Натомість люди знову показали неймовірну спроможність гуртуватися та діяти.

У всіх областях країни розгорнувся потужний волонтерський рух, в якому взяли участь підприємства, організації та небайдужі громадяни.

Забезпечення лікарень всім необхідним (від апаратів ШВЛ та захисного одягу для медперсоналу до гарячих обідів), розвезення медиків на роботу авто водіїв-волонтерів, піклування про пенсіонерів та безпритульних – це лише декілька напрямків волонтерських ініціатив, які я знімав цими тижнями.

Національні лідери різних держав вже порівняли пандемію коронавірусу з війною. Таке порівняння можна сміливо застосовувати і щодо України, яка нині змушена вести війну на два фронти.

Ситуація нагадує часи Майдану та перші роки війни з Росією, коли країна вистояла значною мірою завдяки волонтерам та активістам. Історія повторюється, і у 2020-му громадянське суспільство знову береться до роботи.

--Втрата--

Не стало **Боголюба (Івана) Свириденко - Овчаренко** з США. Людини яка майже тридцять років тому взяла до рук перше число нашого журналу і з тієї пори залишалася його вірним приятелем. Нам буде бракуватиме Вас, відданий друже! Як і багатьом по обидва боки океану. Адже Боголюба (Івана) Свириденко - Овчаренко любив людей, любив Україну, любив життя і не мав "зерна неправди за собою".

Вічна пам'ять!

Іван Свириденко родом з Наддніпрянщини. Він належав до, так званої «третіої хвилі», української еміграції в США. Ці люди опинилися на землі Вашингтону після закінчення Другої Світової війни, коли добре зрозуміли: сталінський режим і надалі буде нищити українці, відбирати у них хліб, волю, мову. І лише, як вважають самі емігранти, у Вільному світі наші брати і сестри мали можливість залишитися самі собою, подбати про свій добробут. А ще Іван Свириденко він же рунтато Боголюб Свириденко разом з вірною і так само відданою українській ідеї дружиною присвятив своє життя утвердженню та поширенню РУНВІРИ. Рідна Українська Національна Віра – українська національна абсолютно монотеїстична віра.

До 80-річчя формування українського представництва у США

Продовження. Початок шукайте у номері журналу "Бористен" за травень 2020 року.

Наприкінці 1970-х, а також у 1980-і та 1990-і роки УККА опинився у ситуації, коли українську гідність довелося боронити від наклепів. Це включало створення Фонду правового захисту, що допомагав захищати в суді українців, які стали жертвами цієї інспірованої радянськими кампанії і справи яких розглядалися управлінням спецрозслідувань Міністерства юстиції США.

Коли Україна проголосила свою незалежність 24 серпня 1991 року, Сполучені Штати не поспішали визнавати її національний суверенітет. Символічною під цим оглядом була промова «Котлета по-київськи», яку виголосив 41-й президент Джордж Г.В. Буш в українській столиці трьома

тижнями раніше, схарактеризувавши українське прагнення до незалежності як "суїциdalний націоналізм". Президентові Бушу знадобилося чотири довгих місяці, щоб визнати Україну. Він зробив це лише після того, як на референдумі понад 90% населення України проголосували за незалежність, СРСР офіційно розпався за рішенням лідерів трьох основних республік, а Президент СРСР Михайло Горбачов пішов у відставку.

З набуттям Україною незалежності УККА встановив зв'язки як на міжлюдському, так і на міжурядовому рівні і швидко переконався, наскільки успішно виявилася радянська дезінформація, яка прищепила українцям геть перекручене уявлення про свою історію. З цією метою, зокрема, використали кіно. Першою історичною подією, правдивим висвітленням якої заопікувався УККА, був Голодомор 1932-33 років. Молодий український режисер Олесь Янчук ще в 1990 році зняв фільм «Голод-33», що розвіював радянську спробу виправдати цю трагедію. УККА запропонував співпрацю цьому режисерові у створенні чотирьох повнометражних художніх фільмів в Україні. Усі вони присвячувались історичній тематиці й розвінчували міфи радянської пропаганди. Цими чотирма стрічками були «Атентат» (1995) про очільника Організації українських націоналістів Степана Бандери, «Нескорений» (2000) про головнокомандувача Української повстанської армії Романа Шухевича, «Митрополит Андрей» (2008) про предстоятеля Української греко-католи

цької церкви Андрея Шептицького і « Таємний щоденник Симона Петлюри» про лідера Української визвольної революції 1917-1921 років. Усі ці діячі, крім митрополита Шептицького, були знищені радянським режимом. Усі чотири стрічки здобули міжнародне визнання, демонструвалися на кінофестивалях і дотепер залишаються у широкому прокаті, особливо в Україні.

УККА надавав суттєву допомогу Україні як новій демократії та як нації, що зазнала поневолення; особливо це стосувалося допомоги інформаційної та експертної. Різноманітні ради та комітети УККА видавали книжки в Україні, ділилися багатим досвідом демократичного виборчого процесу – як через проект з підвищення обізнаності виборців, так і під час моніторингу виборів. Переходу України до ринково орієнтованої економіки відчутно посприяв проект з комерційного права. УККА був наполегливим у своїх моніторингових зусиллях, надсилаючи спостережну місію на кожні українські вибори.

Усвідомлюючи важливість підтримки з боку Конгресу США, відділення УНІС та УККА сформували Конгресовий український кокус. Український кокус у Конгресі США являє собою двопартійну групу конгресменів, які поділяють переконання щодо необхідності вибудувати більш міцні двосторонні відносини між Україною та Сполученими Штатами. У своїй постійній співпраці з українською громадою Америки Кокус забезпечує підтримку Україні у процесі її демократизації та ринково-орієнтованих реформ. До того ж він являє собою цінне джерело інформації для членів Конгресу стосовно подій в Україні.

Мабуть, найважливішою серед постійних рад сьогодні та протягом усієї історії УККА залишається Шкільна рада,

створена 1953 року. Шкільна рада при УККА координує навчальний процес у понад 30 українських (суботніх) школах по всій країні з навчальною програмою, що складається з української мови і літератури, історії, культури та географії. У деяких школах вивчають також релігієзнавство.

Серед інших структур УККА – Рада захисту та допомоги українцям. Створена у 1988-89 роках, вона спершу мала назву Рада захисту та допомоги Україні. Свою роботу Рада розпочала з пересилання в Україну україномовних книг з української історії, літератури та культури. Відтак видавала книжки в Україні, зокрема, для використання у школах. Подальша діяльність Ради включала гуманітарну допомогу. Після зміни назви робилися спроби сприяти культурній діяльності українців, які проживають у деяких інших країнах колишнього СРСР, зокрема, у Казахстані, де українське населення складалося переважно з колишніх політв'язнів та їхніх нащадків. Надана допомога поширилася аж так далеко, що було збудовано церкви у кількох українських громадах Казахстану. Багато корисного зробили також комітети «ad hoc». Перший з'їзд Українського Конгресового Комітету Америки відбувся у Вашингтоні 24 травня 1940 року. Преподобний Володимир Лотович, президент одного з провідних українських братських союзів в Америці – Союзу українців-католиків «Провидіння» – звернувся до з'їзду з такими словами:

«Сьогодні ми поміркуємо над тим, як допомогти (з цього континенту) українському народові в його боротьбі за визволення. Отож звернімось, передовсім, по допомогу до Всешинього, який є найнадійнішим джерелом усякої помочі; до наймогутнішого Бога зі слова

ми молитви, якої навчив нас Бог-Син: "Отче наш, що еси на небесах ... »

Ті слова були символічні, позаяк відтворювали саму суть зібрання. УККА був сформований низкою різноманітних українських організацій Америки, які існували і діяли в той час і які вирішили об'єднати зусилля, бо відчували потребу у співпраці в ім'я визволення України. Ця мета була точкою опертя у діяльності УККА впродовж перших 50 років його існування. Навіть створення Шкільної ради (що сталося приблизно через 13 років після першого з'їзду) значною мірою зумовлювалося потребою підготувати майбутнє покоління. Адже на той час провід УККА усвідомлював, що визвольна боротьба може тривати ще довго. Той факт, що Конгрес відкрився молитвою до Бога, було свідченням не лише високої духовності української спільноти Америки, але й ролі, яку відігравала Церква у їхньому житті.

Громада відчувала особливу необхідність термінових дій через війну і той факт, що в 1940 році радянці вже контролювали всю територію України, а також через те, що «нечестивий союз» Президента Рузельта і диктатора Сталіна ставав дедалі реальнішим, даючи серйозні підстави для занепокоєння. Незважаючи на те, що протягом наступних 50 років УККА діяв надзвичайно ініціативно у справі визволення України, багато зусиль виявлялися марними. Адже досягненню головної мети перешкоджала тогочасна політика США, яка варіювалася від прорадянської до провеликоросійської з глибоко вкоріненою схильністю до міркувань політичної доцільності.

По суті, американсько-радянські дружні відносини під час Другої світової війни часом досягали рівня абсурду. Наприклад, у 1943 році один з високопоставлених чиновників у Білому домі публічно

висловив думку стосовно Росії, яку не можна схарактеризувати інакше ніж нещиру:

«Ніколи за всю свою історію Росія не вела жодних загарбницьких воєн; навпаки, вона (Росія - А.Л.) ставала жертвою багатьох іноземних агресорів».

У травні 1945 р. делегація УККА зустрілася з таким собі Д.С. Пулом, асоційованим представником з питань громадських зв'язків делегації Сполучених Штатів на конференції в Сан-Франциско. Делегація УККА зазначила, що США є найбільшим поборником інтересів пригноблених народів, а відтак існує впевненість у зацікавленості американських офіційних осіб справою незалежності України. Пан Пул, проте, вказав:

«Це не відповідає нічим інтересам – створювати враження, ніби уряд Сполучених Штатів безрозсудно захищає невдоволених. Справою першої ваги в цей час було налагодити дружні стосунки з СРСР. Нішо не повинно робитися такого, що може завадити цим зусиллям. Делегація визнала, що погоджується».

Відверте перекручення, допущене паном Пулом у доповідній записці Державному секретарю, засвідчило не лише байдужість Держдепартаменту, але й непорядність пана Пула. Делегація УККА не висловлювала такої згоди ні тоді, ні будь-коли раніше чи пізніше. Позиція, представлена у такий спосіб, лише подвоїла проблему; таких «доводів» явно бракувало, щоб спробувати переконати Білий дім та Державний департамент. Громада мусила виправляти хибну інформацію, яку ці дві установи надавали американським ЗМІ та американському народові.

Така очевидна сліпота чи наївність (оскільки немає чітких доказів свідомого ігнорування) була не тільки результатом тодішнього військового альянсу, але й наслідком глибокого радянського прони-

кнення через свою агентуру в Америці. Радянський шпіонаж був присутній на найвищих щаблях і у Білому домі, і в Державному департаменті.

Мабуть, найбільш приголомшивим прикладом може служити епізод, що стався у лютому 1945 року, напередодні завершення війни, коли президент Рузвельт прибув до Ялти на переговори зі Сталіним у товаристві радянського агента. Елджер Xicc був високопосадовцем Держдепартаменту, який пізніше постав перед Комісією з розслідування антиамериканської діяльності Палати (HUAC) як радянський шпигун, а відтак був притягнутий до суду і засуджений за двома пунктами за лжесвідчення. Xicc наполягав на своїй невинуватості аж до смерті у 1996 році. Він наймав журналістів та слідчих, щоб довели його невинуватість, а з розпадом СРСР навіть намагався залучити колишнього радянського чиновника, аби той підтвердив відсутність у радянських архівах будь-яких згадок про причетність Xicca. Ця спроба виправдатися привела до викриття. Коли підняли радянські архіви, то результатом стала однозначна вказівка на те, що Xicc був радянським шпигуном.

Відтак не дивно, що в результаті Ялтинської конференції, так само як і попередньої в Тегерані та наступної у Потсдамі фактично вся Східна Європа була подарована СРСР у вигляді або його складових частин, або сателітів. На додачу, союзники взяли на себе функцію поліцейських на службі в СРСР, переслідуючи, беручи під арешт і репатріюючи людей назад до Рядянського Союзу, де на них чекала смерть чи тюрма. Така домовленість була досягнута в Ялті. Англійці зіграли тут особливо ганебну

роль. Понад 2 мільйони були відправлені назад. Багато хто покінчив життя самогубством, аби уникнути репатріації. Тому-то, за цих найнесприятливіших обставин, УККА почав розробляти систематичну стратегію, спрямовану на зміну політики США, яка здавалася хибною і часом доволі ворожою до України та її народу, який прагнув свободи. Можна навести безліч прикладів ініціатив, започаткованих УККА, що мали на меті змінити цю помилкову політику. Це була робота з членами Конгресу США, організація демонстрацій протесту проти радянських правителів та їхніх емісарів, які відвідували Сполучені Штати; кампанії з написання листів, конференції у Державному департаменті та Білому домі, - усе це тривало роками. За винятком підтримки з боку Конгресу, більшість відповідей від різних адміністрацій – як республіканської, так і демократичної – були в кращому разі ухильними. Серед маси документів, що зберігаються в Національному архіві США, є звіт за 1948 рік, який змальовує імовірну відповідь США на український сепаратизм:

«... Нам не слід цілеспрямовано заохочувати український сепаратизм; однаке, якщо незалежний режим з'явиться на території України без жодної нашої участі, не варто протистояти цьому відверто. Це означало б узяти на себе небажану відповіальність за внутрішньоросійські справи. Такий режим зрештою наминаче наразився б на виклик з боку Росії. Якби він спромігся успішно себе забезпечити, це служило б доказом, ... що Україна справді здатна бути незалежною і має моральне право на такий статус. Наша політика на перших порах повинна полягати у підтриманні зовнішнього нейтралітету, аж доки наші

власні інтереси – військові чи будь-які інші – не зачеплені безпосередньо. І лише в тому разі, якщо стане зрозуміло, що ситуація заходить у небажаний глухий кут, ми могли б підтримати залагодження існуючих розбіжностей у межах поміркованого федералізму».

На додачу, політика США перебувала під впливом потужного лобі, що представляло російську громаду в Америці. Навіть Російська православна церква грішила українофобством і була залучена до такого лобіювання.

«Ми повинні відкрито заявити, що жоден американець не може брати участь у втручанні у внутрішні справи інших країн. Звісно, усі ми відчуваємо відразу до більшовизму та його гріховних діянь у Росії та в усьому світі, але це не означає, що ми мусимо також ненавидіти Росію та її народ. Прагнучи знищити більшовизм, ми не маємо жодного права підривати колишню велич Російської імперії, намагаючись, як це роблять українські сепаратисти (за сприяння порядник та чесних, але введені в оману американців), від'єднати від неї «Малоросію» (нині відому як «Україна») лише через те, що якісь зарозумілі агресивно налаштовані галичани, підбурювані польськими та австро-німецькими недругами, зумисне перейменували «Малоросію» на «Україну!»

Такими одкровеннями поділився протоієрей Російської православної церкви Петро Г. Коханик у статті з не менш ефектно сформульованим заголовком «Найбільша брехня століття «Україна». Стаття вийшла у Російсько-американському місячнику в грудні 1952 р.

Схиляння перед великоросійським шовінізмом нікуди не поділося і за часів

холодної війни. І навіть після того, як Сполучені Штати визнали СРСР ворогом, Росія довгий час вважалася поневоленою країною. Відтак політика США працювала на стримування СРСР, а кінцевою метою бачився його крах та заміна на відновлену Російську імперію. Лист від держсекретаря Діна Раска на початку 1960-х запропонував подальшу розробку концепції, що вкотре збентежило українську громаду, але не зупинило її:

«Позицію уряду Сполучених Штатів ослаблюють будь-які дії, що плутають права колись незалежних народів чи націй зі статусом регіонів, таких як Україна, Вірменія чи Грузія, які традиційно є складовими частинами Радянського Союзу. Посилання на ці регіони заводить уряд Сполучених Штатів у небажане становище, створюючи враження, буцімто США виступають за розчленування історичної держави...»

Така політика переважала у Білому домі та Державному департаменті за дуже небагатьма винятками. УККА невтомно працював у 1960-і та 1970-і роки, особливо в галузі прав людини та національних прав українського народу, домагаючись звільнення з тюрем і таборів українських дисидентів, які стали політичними в'язнями. Це були два десятиліття широкомасштабних громадянських акцій, демонстрацій, голодувань, лобістських зусиль на Капітолійському пагорбі тощо. Усе це мало на меті привернути увагу громадськості до тяжкого становища українців у радянській Україні. Одна з найбільш значущих громадянських акцій відбулася в 1960 році, під час візиту до Сполучених Штатів радянського прем'єр-міністра Нікіти С. Хрущова та його виступу з трибуни ООН. Мітинг був організований нью-йоркським відділе-

нням УККА. У ньому, окрім українців, взяли участь представники інших етнічних груп: латвійці, естонці, білоруси, угорці, грузини, косаківці та кубинці. У 1967 році, з нагоди установчого з'їзду Світового конгресу вільних українців (СКВУ), мітинг на захист свободи відбувся на Медісон-сквер у Нью-Йорку. Велелюдні мітинги проходили по всій території Сполучених Штатів 28 квітня 1968 року, який був проголошений «Днем солідарності з українським народом». Акції організували УККА та СКВУ у зв'язку з Міжнародною конференцією з прав людини, яка відбулася в той час у Тегерані.

Сімдесяті роки рясніли демонстраціями українських студентів та голодуваннями, що їх організовувало здебільшого Товариство української студіючої молоді ім. Миколи Міхновського (ТУСМ). Фактично кількох українських політв'язнів було звільнено, і їм дозволили емігрувати на Захід. Першим був колишній львівський митрополит Йосиф Сліпий, звільнений у 1963 році після 19-річного ув'язнення, зусиллями президента Кеннеді та Ватикану. Серед інших були Леонід Плющ, Святослав Караванський, Ніна Строката та Валентин Мороз. Діяльність, спрямована на захист українських політв'язнів, тривала до початку 80-х.

Наприкінці 1970-х, коли українська громада була особливо активною у своїй антирадянській діяльності, вона опинилась в епіцентрі наклепницької кампанії, розгорнутої Радянським Союзом. Та кампанія велася з допомогою голослівних звинувачень і сфабрикованих доказів. Одним із найбільш відомих агентів радянського впливу був Майкл Ганусяк, який у жовтні 1973 р. опублікував книгу під назвою «Щоб ми не забули».

Усі представлені там «докази» походили з СРСР. Автор відвідував Радянський Союз, зокрема, Українську РСР.

Ганусяк сам себе викрив як прислужник «Совітів» та змусив неабияк засумніватись у достовірності даних, наведених у його книзі, коли написав до неї прикінцеву подяку такого змісту: «Багато матеріалів не могли б бути отримані, якби не щонайповніше сприяння з боку редакторів та кореспондентів низки сільських, міських та обласних газет. Вони надали авторові велику допомогу, підказавши, де жили колишні в'язні гетто, а також ким вони були».

Ганусяк вільно подорожував по СРСР. Жоден американець не повірив би у можливість вільного пересування Радянським Союзом, так само як у незалежність радянської преси, якщо тільки це не робилося з певною метою. Таку діяльність ініціювали радянські агенти впливу в Сполучених Штатах з допомогою сили-силенної радянських англомовних видань, які розповсюджувалися на Заході і в яких представники української громади Америки звинувачувались у воєнних злочинах під час Другої світової війни та у репресіях проти цивільного населення у колаборації з нацистами.

Радянці створили у Києві спеціальне Товариство «Україна», яке формально мало за мету зміцнювати культурні зв'язки з українцями за кордоном, а насправді поширювало серед закордонних українців пасквілі про них. Для цього видавалась англомовна газета «Вісті з України», памфлети і навіть книги.

Єврейська громада Америки доєдналася до цієї кампанії самостійно, вбачаючи в ній нагоду освіжити пам'ять про Голокост. Поправка Гольцман до Закону про іммі-

грацію та громадянство призвела до судових позовів, поданих проти кількох американських українців, з вимогою позбавити їх громадянства і депортувати. УККА створив Фонд правового захисту для надання адвокатської допомоги підсудним, які не мали змоги протистояти фінансовим можливостям держави, а також для спростування наклепів на українські політичні та військові формування часів Другої світової війни. Протягом наступних 20 років і аж до сьогоднішнього дня УККА був і залишається на передовій боротьби з наклепництвом. Оббріхування українців сягнуло свого апогею, коли 23 жовтня 1994 р. американська телерадіомережа CBS у своєму шоу «60 хвилин» видала в ефір програму під назвою «Потворне обличчя свободи», в якій українців затаврували як «вроджених антисемітів». УККА подав скаргу проти CBS до Федеральної комісії зі зв'язку. CBS виплатила УККА відшкодування. [збір за врегулювання конфлікту?]

З обранням президента Рональда Рейгана відбулася зміна тональності, коли не суті, американсько-радянських відносин та діалогу.

Під час відзначення Тижня поневолених націй у Білому домі 19 липня 1983 року в присутності достойника Ярослава Стецька, колишнього очільника українського уряду часів Другої світової війни та провідника Організації українських націоналістів, президент Рейган висловив, від себе особисто і від імені Америки, щонайширішу підтримку Україні та поневоленим народам: «Сьогодні ми промовляємо до усіх народів Східної Європи, де рідні і близькі виявилися розділені страхітливою залізною завісою. А також до кожної окремої людини, скutoї ланцюгами

тиранії, хай то буде в Україні, Угорщині, Чехословаччині, на Кубі чи у В'єтнамі. Ми шлемо вам свою любов та підтримку і запевняємо, що ви не самотні. Наше послання вам полягає ось у чому: ваша боротьба – це наша боротьба, ваші мрії – це наші мрії, і колись ви теж здобудете свободу! Подібно до того, як Папа Іван Павло сказав своїм улюбленим полякам: божественний спадок – то наше благословення. Ми діти Божі, і ми не можемо бути рабами!»

Загальновідомим став також заклик президента Рейгана до президента Радянського Союзу Горбачова «зруйнувати цю стіну». Виступаючи з промовою у Берліні 12 червня 1987 року, президент Рональд Рейган сказав: «Генеральний секретарю Горбачов, якщо ви прагнете миру, якщо прагнете процвітання для Радянського Союзу та Східної Європи, якщо прагнете лібералізації, приїздіть сюди, до цієї брами! Пане Горбачов, відкрийте цю браму! Пане Горбачов, зруйнуйте цю стіну!»

Масштабна гонка озброєнь економічно виснажила Радянський Союз, змусивши Генерального секретаря Михайла Горбачова почати політику перебудови («перестройки»), яка передбачала певну відкритість («гласність»).

Наступник Рейгана, президент Джордж Буш-старший повірив Горбачову з його політикою реформ та відкритості, яка насправді мала на меті розчистити фундамент під оновлений Радянський Союз. У переддень розпаду СРСР та проголошення незалежності України президент Буш відвідав Україну в серпні 1991 року і повторив помилки минулого. 1 серпня 1991 р. у Києві у своїй горезвісній промові «Котлета по-київськи» Джордж Г.В. Буш заявив: «Дехто закликав Сполу-

чені Штати обирати між підтримкою президента Горбачова та підтримкою тих лідерів на території СРСР, які орієнтовані на здобуття незалежності. Я вважаю цей вибір помилковим. Щиро кажучи, президент Горбачов домігся неймовірного, а його політика гласності, перебудови та демократизації стимітъ до цілей свободи, демократії та економічних свобод. Ми підтримуватимемо найміцніші стосунки з урядом президента Горбачова».

Навіть проголошення незалежності 24 серпня 1991 року не переконало Білій дім та Держдепартамент, і вони залишалися відданими Горбачову. Фактично, визнання Сполученими Штатами незалежності України відкладалося до непристойності довго навіть після українського референдуму 1 грудня 1991 р., коли понад 90% населення України проголосувало за незалежність. Фактична ліквідація СРСР була проголошена трьома президентами: Росії – Борисом Єльциним, України – Леонідом Кравчуком та Білорусі – Станіславом Шушкевичем 8 грудня 1991 року. Нарешті 25 грудня 1991 року президент СРСР Горбачов офіційно подав у відставку, і лише тоді США визнали Україну незалежною державою.

Відзначаючи ювілей створення УККА, мусимо, окрім висвітлення помітних подій та звершень, згадати також його засновників і першопрохідців, тих, хто передбачливо і наполегливо торував шлях. Назвемо бодай найвидатніших – першого президента Степана Шумейка, другого довголітнього президента і голову, посла Лева Добрянського, чий внесок заслуговує на окрему статтю, а також президентів Дмитра Галичина та Ігната Білинського. Ці лідери очолювали УККА до здобуття Україною незалежності і разом зі своїми колегами невтомно працювали за найскладніших умов: адже

тоді України ще не існувало в реальному житті, не кажучи вже про зашкрублу бюрократичну уяву Білого дому та Державного департаменту.

Після визнання, політика США щодо України стала дещо ініціативнішою. Автор цих нотаток мав честь очолювати УККА в той більш сприятливий період. Зусилля докладалися для того, щоб допомогти Україні розвинути громадянське суспільство, демократичні інститути і впровадити верховенство права, а також скеровувати прозорий системний перехід від командної до ринкової економіки. У 1994 році УККА, фінансований почасти Фондом Євразія, ініціював громадянську освіту, спрямовану, зокрема, на навчання молодих виборців. Кліпи широко транслювалися на українському телебаченні та влаштуванням радієвих мереж. Так само, УККА розпочав в Україні проект з комерційного права, залучивши багатьох американських юридичних експертів. УККА також розпочав програму місій спостерігачів на виборах, яких багато приїздило майже на кожні українські вибори.

Найбільшою перешкодою для усіх цих зусиль була корупція, лихो, що роз'їдало радянське суспільство впродовж 70 років, стимулюючи еліту до зловживань. На додачу, відчувався брак справжньої національної ідентичності – української мови, літератури, театру, релігії. Усе це було в дефіциті, оскільки Україна 350 років потерпала від російських репресій у цих сферах.

Реальність змусила американську політику розвернутися в бік України, але водночас оживила давню й оманливу концепцію американського політичного мислення, згідно з якою Росія і росіяни це щось одне, а СРСР і радянські люди це щось інше. Так само безпринципно та

спрощеною залишалася американська політика, віддаючи перевагу двостороннім відносинам перед багатосторонніми. Президент Борис Єльцин вважався великим демократом, хай навіть таким, що має особисті вади і часто не здатен контролювати ситуацію. Сам Єльцин, натомість, відчував потребу в сильній керівній ролі Росії. Він висловив побажання щодо дизайну українських територій майже одразу після проголошення незалежності України Верховною Радою Української Радянської Соціалістичної Республіки у суботу 24 серпня 1991 р. Не минуло й кількох днів, як президент Російської РСР Борис Єльцин публічно заявив, що Росія визнала б незалежність України, але не в межах нинішніх українських кордонів. Згодом він зіткнувся з величезними економічними проблемами вдома, тож Україна відійшла на другий план. Та хоч би як там було, Єльцин, безперечно, мав намір відтворити російську сферу впливу, коли розпочав формувати Співдружність Незалежних Держав (СНД); він повівся як великоросійський цар, коли призначив полковника КДБ своїм наступником. У серпні 1999 року тодішній президент Росії Борис Єльцин обрав молодого полковника спецслужб, непримітного чиновника Володимира Путіна, і поставив його прем'єр-міністром. А всього через півроку Путін став другим посткомуністичним президентом Росії, заступивши на цій посаді Єльцина, який несподівано пішов у відставку.

Шанобливі виставлення США до президента Єльцина та Росії, у той час як менше уваги й пошани діставалося Україні, було відчутним навіть після визнання України Сполученими Штатами. Невдовзі після цього президент Єльцин прибув до Вашингтона. У переддень візиту УККА

писав президентові Кліntonу:

«Ми глибоко занепокоєні нещодавніми заявами пана Єльцина... які стосуються територіальної цілісності України.. Закликаємо вас, пане президенте, донести наше занепокоєння з цього приводу до президента Росії Бориса Єльцина під час ваших переговорів у ці вихідні в Кемп-Девіді, щоб запобігти ескалації напруги між російським та українським народами...»

Далі УККА зазначав, що, хоч Єльцин претендує на те, що промовляє від імені новоствореного СНД, лише український уряд може говорити від імені народу України. Візит новообраниого президента Леоніда Кравчука до Вашингтона відбувся пізніше того ж таки 1992 року. Цей візит у планах Білого дому значився лише як робочий. Однак за наполяганням УККА рівень візиту президента Кравчука було підвищено з доданням певних формальностей та церемоній.

Наступник президента Клінтона Джордж Буш-молодший, прагматичний, як і його батько, політик, що віддавав перевагу доцільності над принципами, співпрацював із наступником президента Єльцина, президентом Путіним, без упереджень до його минулого. Він, власне, зазирнув у душу президентові Путіну і вирішив, що може вести з ним справи. Так званий словенський саміт став першою зустріччю президентів США Джорджа В. Буша та Росії Володимира Путіна. Це відбулося 16 червня 2001 року на півночі Словенії.

Саміт приймали тодішній прем'єр-міністр Словенії Янез Дрновшек та президент Словенії Мілан Кучан. Саміт був обома сторонами оцінений як успішний, дарма що він мало наблизив Росію та США до вирішення тих питань, які їх розділяли. Панувала атмосфера

дружньої співпраці, а два лідери поладнали між собою далеко краще, ніж очікувалося. Теплота зустрічі здивувала багатьох. Перше рукостискання виглядало напруженим і незgrabним, та вже після години розмови обоє вийшли усміхнені, і Буш запросив російського лідера відвідати його ранчо в Техасі. Буш описав зустріч як відверту й ефективну. Він сказав, що настав час залишити в минулому уявлення холодної війни і перейти від взаємих погроз до взаємної заслуженої поваги.

«Я зазирнув йому у вічі. Я побачив пряму і чесну людину, якій можна довіряти. У нас відбулась дуже хороша розмова. Я зміг відчути його душу. Це чоловік, глибоко відданий своїй країні та найкращим інтересам своєї держави, і я дуже ціную відвертий діалог між нами: це початок велими конструктивних відносин».

Напавши на Грузію, Путін довів, що Буш помилявся у ньому

У серпні 2008 р. Росія вторглась в Абхазію і Південну Осетію, перебрала контроль над цими двома регіонами Грузії і розмістила там свої війська, що призвело до «замороженого конфлікту». У березні 2015-го Росія і Південна Осетія уклали договір про союз та інтеграцію, згідно з яким Росія офіційно погодилась віднині обороняти регіон, що, по суті, означало неформальну анексію.

Президент Буш переглянув своє ставлення. Він почав дивитись на Україну та Грузію як на опору для побудови демократичного світу в старому Радянському Союзі та як на буфер проти російської агресії, вимагаючи надати цим країнам членство в НАТО. Проте його заклики не були почути союзниками США в Бухаресті у квітні 2008 року. Україна мала отримати план дій щодо членства в НАТО, але це було відкладено

на невизначений час Німеччиною та Францією за наполяганням Росії. Нова адміністрація президента Обами та секретаря Гілларі Кліnton принесла політику «перезавантаження» у відносинах з Росією. Президент Обама, вочевидь, вірив у базові політичні мотиви президента Путіна і висловив свої наміри хоч і ненароком, але голосно ще під час виборчої кампанії 2012 року. На ядерному саміті в Сеулі у Південній Кореї 26 березня 2012 р. Обама, забувши про ввімкнений мікрофон, попросив президента Медведєва передати його наступникові Володимиру Путіну, що після виборів в Америці він, Обама, буде гнучкішим.

Підбадьорений наївністю американців та побачивши, що українці стомились дослухатися до Росії, Путін вирішив розіграти карту збройної агресії, можливість скористатися якою виникла у нього тільки тому, що демократичний світ був таким поблажливим. Адже Росію взяли до «Великої вісімки», залучили до особливого партнерства та маневрів з НАТО. Ще й нещодавно з тріумфом завершилися зимові Олімпійські ігри 2014 року в Сочі, а попереду чекав подібний парадоксальний тріумф Чемпіонату світу з футболу 2018 року. Путін та Росія перейшли до дій.

Вони вторглися на Кримський півострів, зрежисували там появу буцімто незалежного режиму, союзного до Росії, а відтак перенесли воєнні дії у східні регіони України. Російська окупація Криму розпочалася стараннями місцевих та зовнішніх агентів впливу в останній тиждень лютого 2014 року, одразу ж по тому, як президент України Віктор Янукович утік з України до Росії. У березні 2014-го Росія провела на півострові псевдореферендум під дулами

автоматів, а через рік офіційно анексувала Крим, приєднавши його до Російської Федерації під приводом історичного возз'єднання.

Історичним фактом є те, що перший контакт Росії з Кримом відбувся у 1793 році [1783?], коли силами імперії він був анексований та приєднаний до українських земель, які входили до складу Російської імперії. З утворенням СРСР Крим став частиною Російської РСР. У 1944-у Сталін депортував кримських татар із Криму у віддалені частини СРСР, а на їх місце переселив етнічних росіян. Оскільки Російська РСР мала труднощі з адміністративним управлінням півострова, у 1954 році його передали Українській РСР. Непорушність цих кордонів згодом була зафікована Гельсінськими угодами, до яких 1975 року долучився СРСР, та Договором про дружбу між Росією та Україною, підписаним у 1997 році.

Війна у східноукраїнських регіонах (Донбас) розпочалася з проросійських демонстрацій у березні 2014 року. До початку літа 2014-го присутність російських військових у регіоні була вже значною і коливалася, за оцінками, від 30% до 80% від загального кількісного складу бойовиків.

У ці пост-незалежницькі, хоча й неспокійні часи, до керівництва УККА прийшло нове покоління людей, які заслуговують на вдячне визнання. За цей час по сьогодні крім автора Президентами УККА були Михайло Савіків, Тамара Галло Олексій та Андriй Футей. Строк їхнього правління був позначений зусиллями демократизувати Україну через громадянську освіту, моніторинг виборів, запровадження верховенства права включно із напрацюванням правової бази для переходу до ринкової економіки. УККА надсилав моніторингові місії майже на всі українські вибори з моменту проголошення незалежності. Okрім виборчого моніторингу, УККА зреалізував низку освітніх виборчих програм, почасти фінансованих Агентством США з міжнародного розвитку. УККА ініціював також проект з комерційного права для України, в

якості моделі представивши Єдиний комерційний кодекс США. Підтримували, крім того, становлення громадянського суспільства, просували здійснення реформ, надавали фінансову допомогу тим, хто її потребував. І, зрештою, в останній період спрямували зусилля на оборону України та гуманітарну підтримку, хто найбільше постраждав від війни.

Незалежно від того, чи визнав це президент США Обама, демократичний світ нині перебуває у стані війни проти різноманітних агресорів, найнебезпечнішим з яких, через свою ядерну потугу, є Росія – не путінська Росія, а Росія як така. Сьогодні Конгрес США у своїй більшості визнав цей факт, як частково його визнали й Білій дім та Держдепартамент. Нинішня війна в Україні - це не українська війна, хоч і ведеться на її території ціною життів українців. Україна не починала цієї війни, і так само Україна не може перемогти в ній самотужки. Ставки дуже високі, позаяк перемога Росії означала б не більше і не менше, як оновлену Російську імперію з усіма тими глобальними ризиками, які це тягне за собою в ядерному високотехнологічному світі, де росіяни зосередили у своїх руках другий за величиною ядерний арсенал.

Упродовж 80 років Український Конгресовий Комітет Америки був голосом української громади в Сполучених Штатах – послідовним та невтомним, що промовляв від імені різних поколінь та за мінливих обставин. УККА заслуговує визнання своєї роботи в минулому та підтримки майбутньої діяльності. Ще важливіше те, що УККА так часто мав рацію у ці останні вісім десятиліть, що заслужив право на уважну аудиторію у Вашингтоні, Києві та на міжнародних форумах. По суті, єдиний серйозний прорахунок, якого, як нам здається, припустився УККА за всі ці роки, було те, що він не переконав незалежну Україну озброюватись як слід. На зустрічі з представниками УККА у березні 2014 року прем'єр-міністр України Арсеній Яценюк відверто визнавав, що боєздатними на той час

були якихось 6 тисяч українських вояків, а українській військовій техніці бракувало таких елементарних засобів, як батареї. У червні 2015 року в статті для «Волл-стріт джорнел» президент України Петро Порошенко написав, що сьогодні боездатними є близько 250 тисяч українських військовослужбовців.

Від початку вторгнення Росії в Україну у лютому 2014 року Конгрес США щорічно виділяв військову допомогу Україні. На жаль, спочатку, за президента Барака Обами, вона не передбачала летальної зброї. Нова адміністрація президента Дональда Трампа, попри його проросійську риторику та дружні стосунки з президентом Росії Путіним, погодилася включити до цієї допомоги протитанкові ракети «Джавеліни». Коли президент Трамп спробував заморозити цю допомогу, наполягаючи на розслідуванні Україною діяльності сина свого політичного суперника, про допомогу Україні заговорили у Сполучених Штатах, і це стало підставою для оголошення демократами імпічменту у Палаті представників Конгресу США. Лише завдяки партійній підтримці у контролюваному республіканцями Сенаті президент Трамп був відправданий. Допомога Україні відновилась.

Листопад 2015-го закарбувався у пам'яті подіями, пов'язаними з відкриттям та освяченням українського меморіалу Голодомору неподалік від вокзалу Юніон Стейшн у Вашингтоні. Офіційно заходи були організовані Комітетом США з питань українського Голодомору-геноциду та посольством України у Вашингтоні, але основна робота лягла на плечі УККА. Серед учасників були святіший патріарх Української православної церкви Київського патріархату Філарет та блаженніший патріарх Української греко-католицької церкви Святослав, перша леді України Марина Порошенко, конгресмени, жертви Голодомору, поранені українські ветерани та різні офіційні особи зі США і України. Програма включала двотижневу виставку про Голодомор на Юніон Стейшн, церемонію

освячення та відкриття Меморіалу, поминальну ходу від Меморіалу до Білого дому, божественні літургії на кількох майданчиках та концерт.

Під час відзначення 30-х роковин Чорнобильської атомної катастрофи у квітні 2016-го в Конгресі було проведено дискусію за «круглим столом», на якій обговорювались довгострокові наслідки радіоактивних опадів.

25-ту річницю незалежності України відзначили прийняттям у Конгресі у вересні 2016 року, в якому взяли участь члени Конгресу, експерти американських «мозкових центрів», українські урядовці, представники від кримських татар, центрально- та східноєвропейських громадських організацій, журналісти.

В усі роки, коли у США проводяться президентські вибори, Українська національна інформаційна служба надсилає заяви усім кандидатам стосовно питань, важливих для української громади Америки.

Аналогічно в найбільш важливі роки виборів УНІС видає адресовані кандидатам заяви. Окрім того, УНІС, як правило, поширює інформацію серед членів УККА та американських українців щодо позицій кандидатів та протоколів їх голосування. УККА ніколи не вдається до підтримки когось кандидата, залишаючи це на розсуд виборців. Однак УККА пропонує українським виборцям можливість бути поінформованими. Після завершення виборів до Білого дому та Конгресу надсилаються вітальні листи, в яких підкреслюється прагнення УККА спільно працювати над питаннями, що становлять взаємний інтерес. Кожного року, переважно у березні-квітні, а відтак знов у вересні-жовтні УНІС організовує українські дні у Вашингтоні. В цей час представники осередків УККА з'їжджаються в американську столицю, щоб зустрітися зі своїми представниками в Конгресі. УНІС готує меморандуми як для громади, так і для членів Конгресу. З нападом Росії на Україну

у лютому 2014-го УККА за допомогою УНІС удався до негайніх дій, поширюючи інформацію про вторгнення та протидіючи, тим самим, російській дезінформації про буцімто громадянську війну. Сполучені Штати і Європейський Союз запровадили економічні санкції проти окремих російських громадян та цілих секторів економіки. Сполучені Штати дали чітко зрозуміти, що санкції не будуть скасовані, аж доки російські війська залишать Крим. Аналогічні заходи були вжиті з огляду на вторгнення Росії на Схід України. У 2017 році додаткові санкції були накладені відповідно до Закону про протидію противникам Америки шляхом санкцій (CAATSA). Цей федеральний закон вводив суворі санкції проти супротивників Америки - Ірану, Північної Кореї та Російської Федерації за їхню злочинну діяльність. CAATSA був підписаний Президентом у серпні 2017 року. Практичні заходи для Палати представників США та Сенату США були зініційовані УККА, Центрально- та Східноєвропейською коаліцією (СЕЕС) та іншими подібними організаціями, що працюють на рівні громад.

Зусиллями УККА та його вавингтонського офісу Україна не сходить із заголовків американських мас-медіа. На 5-ту річницю Революції гідності в лютому 2019-го було організовано інформаційну нараду в Конгресі, щоб проаналізувати підсумки революції та встановити параметри для ще більш міцних двосторонніх відносин США та України. У березні 2020-го УККА провів у Конгресі конференцію «Герої свободи - підвищення добробуту, життєстійкості та громадянської активності українських ветеранів», присвячену тяжкому становищу українських ветеранів – як тих, що знаходяться на передовій, так і тих, хто повернувся з війни.

Світ змінився, особливо за попередні 30 років, і це значно полегшило роботу УККА. Найбільш вагомим чинником стала поява незалежної України і руйнування завіс та мурів – як у прямому, так і у переносному

розумінні. Україна як суб'єкт світової політики знімає проблему ідентичності для українців Америки, які у минулому часто мусили розпочинати будь-який діалог із застереження, що вони не росіяни. До того ж, допомога Україні, так само як і надана їй моральна підтримка часто набувають рис цілком реальних та відчутних і можуть бути виміряні в грошовій формі.

Повалення мурів і підняття завіс – благо для міграції та комунікації. Сьогоднішню українську громаду Америки посилюють та підживлюють нові іммігранти, яким хоч і бракує певного досвіду, але не бракує освіти. Отримана ними освіта добра і погана водночас, оскільки за Радянського Союзу освіта подеколи була і навіть зараз залишається дезінформацією. Українські церкви та суботні школи стали головними бенефіціарами нових хвиль імміграції. Окрім того, багато старих та нових організацій укомплектовуються та очолюються новими мігрантами.

Можливість передати й отримати інформацію натисканням кнопки – про таке наші предки не могли й мріяти. Це дає змогу координувати діяльність громад, які мають схожі завдання і цілі, в усьому світі. Звичайно, перевагами Інтернету користуються і наші вороги, а кібератаки стали такою ж смертоносною формою ведення війни, як і атаки на полі бою. А відтак наступні 80 і більше років будуть діяльності УККА не обов'язково будуть простішими. Але викликам та можливостям, що їх принесе майбутнє, має відповісти наступне керівництво УККА. *Нехай щастить!*

ДО 100-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВІЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ

ПООРИЛЯ У ВІЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЯХ. ПОБРАТИМИ. ДОЛІ В ЖОРНАХ ІСТОРІЙ.

Повстанський рух в добу Візвольних змагань не оминув сакральне Поорілля (Приорілля). Автор розповів («Бористен, №5 - 2016 р.) про деяких отаманів і повстанців Поорілля, які жертовно віддали життя за рідну Україну. Серед жертовних борців Візвольних змагань особливої уваги заслуговують повстанці «залишенці». В дослідженнях прозвитяжну боротьбу відомого отамана Андрія Левченка, зустрічаємо: «Протягом 1922-1923рр. на півдні Полтавщини діяли загони отаманів «петлюрівського забарвлення»: Андрушки (Якова Андрющенка), Премудрого Соломона, Василя і Андрія Бондаренків, Киприча, Вовка, Мартинця, Пасічного та інших». Серед інших був і Кирило Городецький - побратим Пасічного і Киприча. Про перелічених отаманів можна дізнатися із відповідних публікацій і інтернет-дописів - окрім Пасічного, Киприча і Городецького. Автор дослідив долі цих отаманів і вперше повертає подробиці їхнього життя в простір нашої пам'яті про жертовних борців за Волю, Самостійність і Гідність України. Хто насправді ці отамани? У повній мірі їх можна віднести до тих борців доби Візвольних змагань, яких Василь Шкляр визначає як «залишенців». Залишенці - це повстанці, які пройшли горнило візвольної боротьби українського народу 1918-1921 років, відмовились від підступної амністії і продовжували антибільшовицьку боротьбу в смертельній небезпеці для себе. Це ті, хто свідомо «глядали не долю, а волю». Після трагічних для повстанців подій 1921 р. - початку 1922 р. на Пооріллі не залишилось великих повстанських загонів. Відмовившись від амністії, повстанці-залишенці продовжували нерівну боротьбу з радянською владою невеликими по чисельності загонами і групами. Командирами (отаманами) подібних груп (іноді загонів) були Пасічний, Киприч, Городецький,...

ПАСІЧНИЙ МИКОЛА ПАВЛОВИЧ (1901-1942рр.) народився в селі Бабайківка Новомосковського повіту Катеринославської губернії. Він належав до численної і давньої козацької родини села, яка відзначилася великою кількістю вчителів (шестеро!), які

увійшли в освітянський простір з цієї родини. Микола Павлович не став вчителем, бо життєві обставини змінила Громадянська війна. Він не встиг продовжити початкову освіту - навесні 1920 року пішов в повстанський загін свого земляка-отамана Самарського-«Красілі» боротися за самостійну Україну. Він був бійцем в сотні свого дядька - офіцера і вчителя Пасічного Омеляна Петровича. Після загибелі Петра Самарського-«Красілі» отаманом загону став О.П. Пасічний. Микола був поруч. Після затримання Омеляна Пасічного Микола залишився в загоні, який вже очолив дядьків побратим, сотенний Афанасій Левенець. В тяжкі літні місяці 1921 року загін Левенця перестав існувати: отаман перейшов на нелегальне становище і відійшов від збройної боротьби. Чимало повстанців загинуло в боях, частина розійшлася по домівках або виїхала подалі. Деякі погодились на амністію і повернулися до мирного життя. Микола Павлович із залишком загону Левенця приєднався до отамана Левченка, який ще з травня 1920 року розгорнув бойові дії на теренах Полтавщини і Поорілля. Отаман звернув увагу на рішучість, наполегливість і розсудливість молодого повстанця Пасічного і навіть призначив його комендантом третього повстанського району Кобиляцького повіту. Довгий час Микола був наближеним до отамана - доглядав і охороняв його після двох поранень: біля Бабайківки - в серпні і під Галещиною - восени. Друге поранення було важким і Микола був поруч з отаманом до кінця року. На початку 1922 р. бойова структура загонів Левченка була знищена, а самого отамана в травні заарештували. Залишки його загонів ще продовжували боротьбу невеликими групами без будь-якої координації своїх дій. Це вже були «залишенці». Побратими-повстанці Микола Пасічний, Давид Киприч і Кирило Городецький - в залежності від обставин очолювали такі групи. Іноді вони об'єднувалися - коли зменшувалася чисельність повстанських гуртів.

Переважно ці групи дислокувалися в приорільських лісах навколо сіл і хуторів, в яких повстанці отримували підтримку. Влада все робила для знищення залишенців, навіть спалювала ліс, де вони переховувалися (у 1922 році). Ці повстанці, завзяті, безстрашні і витривалі, виживали

В тяжких умовах військової блокади і так ефективно дошикували владі, що вона у 1923 році пішла з ними на перемовини і на конкретних умовах повстанців (усім зберегти життя і не переслідувати) амністувала їх. Микола Павлович повернувся в село. Після одруження Миколи з Наталією Дем'янівною Скляренко (1904-2001рр.) у подружжя народилися діти: Антоніна, Вікторія, Микола. Але владі бувши повстанці «муляли око», бо вони не вписувалися своїм потенціалом нескореності в плані колективізації, яка розпочалася у 1928 році. Всі амністовані свого часу стояли на обліку і першими потрапили у «вороги народу». 10-го липня 1929 року Миколу Пасічного - «крестянина, хлебороба» заарештували. Судили його одночасно з бувшим отаманом Афанасієм Левенцем і побратимами, серед яких був і Давид Киприч. Кирило Городецький не пішов на амністію у 1923р. і законспірувався на Кубані. У 1930 році (26 червня) Колегія ОГПУ - на підставі ст.ст.58-2, 58-10 КК УРСР засудила Миколу Пасічного до розстрілу, замінивши розстріл висилкою до концтабору на 10 років. Подібне вчинили відносно Давида Киприча. Покарання відбував в «Ухтичлазі» разом з побратимами Давидом Кипричем і Григорієм Котенком (помер в таборі у 1933р.). Спочатку працював на Промислі №3 (потім поселення Ярега Ухтинського району Республіки Комі) - на будівництві нафтозахт. Невдовзі був розконвоюваний і отримав дозвіл возв'єднатися з родиною. Взимку 1933 року дружина з дочкою Вікторією приїхала до Миколи. Дочка Антоніна і син Микола померли під час Голодомору, який викосив в Бабайківці багато людей. Після вбивства Кірова - грудень 1934 Пасічного на деякий час знов відправили в зону. В зоні перебував недовго. Микола працював бухгалтером.

На другий рік після звільнення (15.07.1938 р.) навідався в Бабайківку, де на той час мешкала рідня: матір Варвара Євстафіївна, брати (Сергій і Олексій) і сестра Христина. Микола Павлович зустрівся з величезною родиною дружини - Скляренками, які мешкали в Бабайківці і Дніпропетровську. Повернувся швидко, бо в Бабайківці знайшовся «доброчиличе» , якому не сподобався візит «ворога народу», зовні привабливого, гінкого, міцної статури, охайногого і завжди зі смаком одягнутого. Мабуть, його «душилажба» і він... Районна прокуратура «порадила» Пасічному хутко зникнути. Більше Микола Павлович вже не побачив рідну малу батьківщину. У Дніпропетровську зустрівся з дітьми

(Всеволодом і Юрієм) рідної сестри Фросини Павлівни Дрелевської, яку у 1938 році запроторили на Колиму як «жену врага народу». Повернувшись додому, Микола Павлович переїхав з Яреги в село Вільгорт Сиктивдинського району, а у 1940 році оселився під Сиктивкаром в селі Палевиця, де працював головним бухгалтером місцевого лістпромгоспу. Після возв'єднання у подружжя народилося ще п'ятеро дітей: Людмила, Всеволод, Тамара, Юрій, Віра. Миколу Павловича в червні 1942 року призвали до війська. Після навчального збору у Вологді відправили на Волховський фронт. Воював рядовим бійцем 1098-го стрілецького полку 327-ї дивізії. Брав участь у 3-й Синявинській операції по прориву Ленінградської блокади. Загинув в бою 29 серпня 1942 року під селом Воронове Мгинського району Ленінградської області. Дивний збіг: саме 29 серпня 1920 року загинув отаман Самарський-«Красіль».

Вродині Пасічних в наступному році сталася ще трагічна подія: німецькі окупанти розстріляли в Бабайківці племінницю Миколи Павловича - Ніну Сергіївну Пасічну-Торяник. Красиву і мужню (була підпільницею) вчительку німецької мови. Доброю пам'ятю віддячують Миколі Павловичу його діти, онуки і правнуки. Їх чимало. Декілька разів дружина Миколи Павловича, його діти і онуки приїздили в Бабайківку - на малу батьківщину дорогої для них людини. На жаль, в Бабайківці рід Пасічних - тільки в згадках. Одна із родинних гілок Пасічних вже укорінилась в Чехії. Волею долі там опинився Пасічний Андрій Петрович (1899-1982 рр.) - брат отамана Омеляна Пасічного.

Сталося це у 1919-1922 роках. Життєві шляхи цієї людини заслуговують на окрему розвідку. В Чехії він став відомим фахівцем в галузі скотарства. В роки хрущовської відлиги декілька разів він приїздив на Батьківщину.

Мислячі і національно свідомі земляки-бабайківчани починають усвідомлювати жертовний вклад повстанців Визвольних змагань, в лавах яких мав честь перебувати Пасічний Микола Павлович.

P.S.

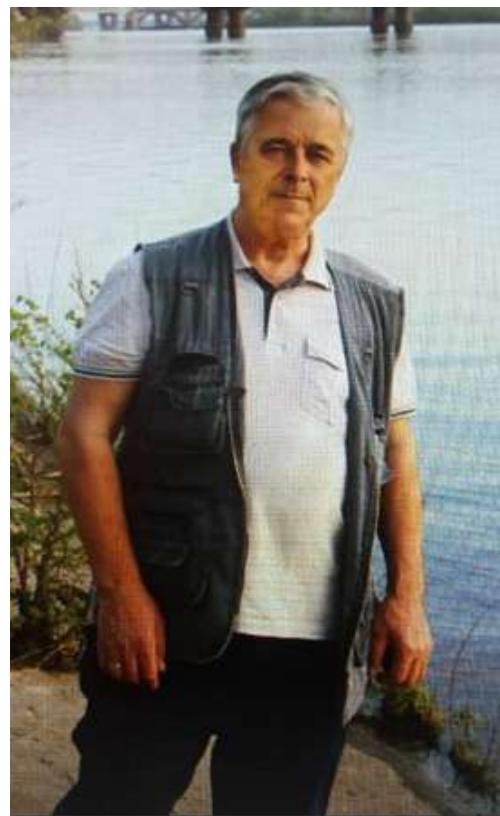
Автор вдячний онуку Пасічного
Миколи Павловича - Сергію
Олександровичу (1950 р.н.) за участь
у підготовці цієї публікації.

(Далі буде)

Руслан Карпенко
м. Суми, 2020 р.

Пасічний Микола Павлович

Сергій Олександрович –
онук М.П. Пасічного

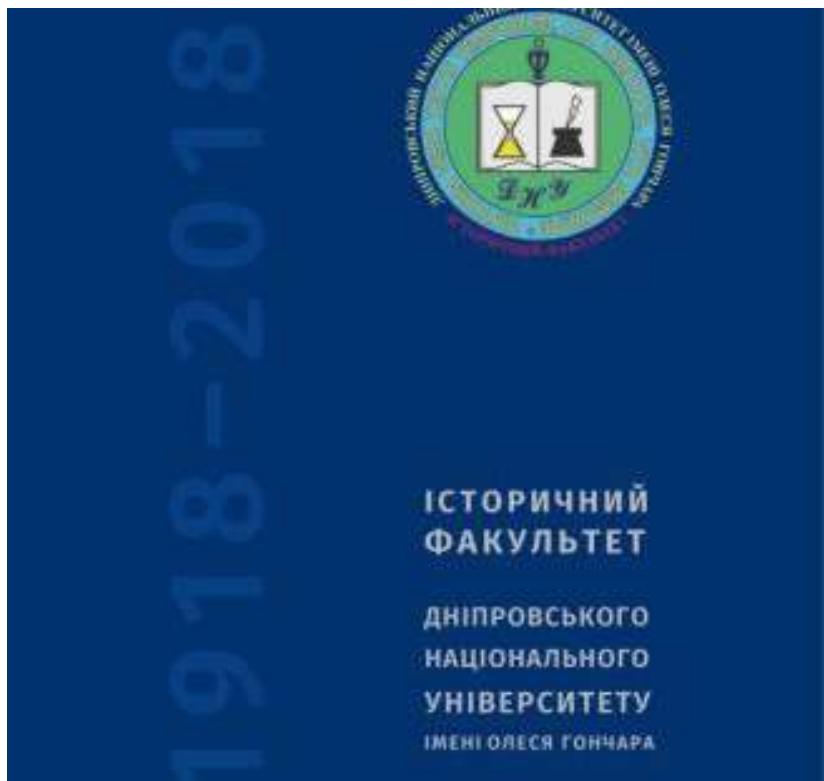
Пасічна Наталія Дем'янівна –
дружина М.П. Пасічного

Пасічна Вікторія
Миколаївна – дочка М.П.
Пасічного

Нова книга істориків ДНУ

Підготовка істориків у Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара має давню традицію, і от, нарешті, цей досвід здобув трунтовне узагальнення. Нещодавно у видавництві «Ліра» вийшло у світ науково-довідкове видання «Історичний факультет Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара (1918-2018)», яке вперше розкриває основні віхи історії факультету, знайомить читачів із його кафедрами, центрами, лабораторіями та археологічними експедиціями.

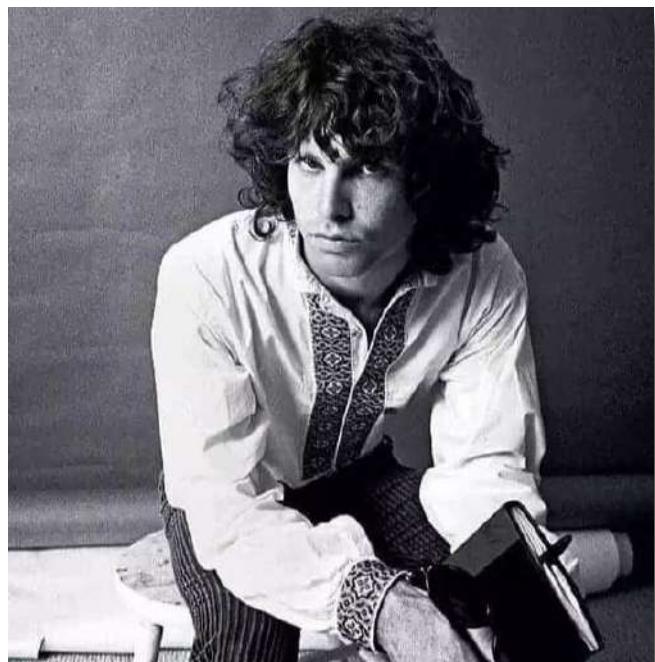
На сторінках книги представлено кілька генерацій науково-педагогічних і наукових працівників, які впродовж ста років віддавали свій талант справі вищої історичної освіти та науки. У центрі уваги – новітній період діяльності факультету в ХХІ ст. У виданні використано маловідомі архівні джерела, а також матеріали періодичної преси, опублікованих і неопублікованих спогадів, інтерв'ю, щоденників очевидців подій. Виклад супроводжується багатим фотоілюстративним матеріалом.

Видання становитиме інтерес не лише для фахових істориків, а й студентів та абітурієнтів, які мріють пов'язати свій професійний та життєвий шлях з історичною освітою та наукою.

Більше актуальних новин про історичний факультет ДНУ дізнаєтесь на сайті: <http://www.dnu-history.com.ua>

Вишиванка - це завжди модно!

Легендарний Джим Моррісон, соліст "The Doors". Фото Гая Вебстера, 1966 р. Ймовірно, цю вишиванку Джimu Morrisonу подарував король поп-арту українського походження Енді Воргол

Папараці сфотографували голлівудську акторку Кеті Холмс на вулицях Нью-Йорка. Вона прогулювалася в джинсах та білій вишитій сорочці, яка ну дуже нагадує українську вишиванку.

Співачка Келлі Осборн не лише примірила ніжну лілову вишиту сукню від української дизайнерки Юлії Магдич, але й назвала Україну серцем світової моди.

Рецепти *української* кухні

Котлети з кабачків і капусти

Інгредієнти:

Капуста (білокаочанна) - 1 шт.,
кабачок - 1 шт.,
сіль і чорний мелений перець - за
смаком,
цибуля - 4 шт.,
олія - для смаження,
борошно - 3 ст. ложки,
манна крупа - 3 ст. ложки,
яйця - 3 шт.

Спосіб приготування:

Капусту тонко наріжте, проваріть в невеликій кількості води до напівготовності і просушіть в друшляку.

Очищений кабачок натріть на крупній терці, посоліть і залиште на 15 хвилин. Потім відіжміть сік.

Подрібнену цибулю обсмажте на олії, змішайте з капустою і кабачком. Додайте борошно, манку, яйця,

посоліть і поперчить, перемішайте.

Смажте котлети на олії з обох боків до готовності. Готову страву прикрасьте зеленню петрушки.

**ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО
ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ
УКРАЇНИ**

Не рубай

а посади!

ШВИДКО
ЗРУЧНО
ПРЯМО В РУКИ

Найшвидший і найбільш надійний посилковий сервіс до України та країн СНД. Порівняйте терміни доставки пакунків через компанію МІСТ з іншими компаніями і переконайтесь в цьому самі.

- **ДОСТАВКА КОРАБЛЕМ**
В Україну: 30-40 днів
В Москву: 30-40 днів
В Ст. Петербург: 35-45 днів
Решта регіонів на www.meest.us
- **ВІДПРАВКА АВІА І МОРСЬКИХ ВАНТАЖІВ**
○ **ДОСТАВКА АВТОМОБІЛІВ У КОНТЕЙНЕРАХ**
○ **УПАКОВКА І СТРАХУВАННЯ**
○ **ПЕРЕКАЗ ГРОШЕЙ ЗА НАЙНИЖЧИМИ ЦІНАМИ**

ЕКСПРЕС ДОСТАВКА ПОСИЛОК:
В Україну: 3-5 робочих днів
В Москву: 5-7 робочих днів

MIST MEEST

1-800-288-9949 www.meest.us

Marketing and design by ilmaginestudio.com

Заснований 2005 року поштово-логістичний оператор України, ТзОВ «Торговий Дім «Міст Експрес» є одним з лідерів у сегменті доставки відправлень «до рук» Одержувача. Підприємство належить до поштово-логістичної групи «Meest Group», яка сягає своїм корінням міжнародної корпорації МІСТ (Meest Corporation Inc., Торонто, Канада).

У кожному обласному центрі України та у великих містах діють склади компанії з технологією он-лайн реєстрації усіх процесів: приймання на склад, видача на доставку чи видача відправлень клієнту на складі. Компанія обслуговує понад 100 власних підрозділів, активно розбудовує мережу агентських пунктів прийому-видачі відправлень на території України. Володіє найбільшим серед експрес-перевізників власним флотом транспорту, який нині становить понад 300 одиниць, а понад 500 одиниць транспорту виконує доставку за контрактом.

Основна продукція/послуги компанії: доставка відправлень між відділеннями («склад-склад»); доставка відправлень від Замовника «до дверей» Одержувача («від дверей до дверей»); адресна розсылка кореспонденції (рахунків, договорів, періодичних видань, POS матеріалів) у поштову скриньку чи безпосередньо «до рук» Одержувача; доставка товарів дистанційної торгівлі (інтернет-магазинів, телемагазинів, компаній, що торгують за каталогом, MLM-компаній).

